

Fabrikalardan makine sesinden önce *İşçinin Sesi* gelecek
Yıl:16 Sayı:409

İŞÇİNİN SESİ

Yükselt işçinin sesini destekle maden grevini
31 Aralık 1990

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİN! KERKEREN HEMU WELATAN YEKBIN!BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİN! KERKEREN HEM'U WELATAN YEKBIN!BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİN! KERKEREN HEMU WELATAN YEKBIN!

Türkiye, tarihinin en büyük, en derin, en yaygın çalkantısını yaşıyor

İŞÇİ SINIFIMIZ VURUP İNLETİYOR DEVLETİ DÜZENİ TİTRETİYOR

3 Ocak'ta genel eylem yapılacak. Bunun nasıl gelişeceğini hep birlikte göreceğiz. Ama ne olursa olsun, artık işçi hareketi bambaşka bir düzeydedir. Duyulan ayak sesleri devrimci durumun ayak sesleri midir, bunu da gelişmeler kısa sürede gösterecektir.

Türkiye, tarihinin en büyük, en derin, en yaygın çalkantısını yaşıyor. Greve katılım açısından, 1980 öncesi devrimci durumun en yüksek sayılarını bile ikiye üçe katlayan rekorlar kırılıyor. Zonguldak volkanı, kızıl lavlarını tüm ülkeye püskürmeye devam ederken, yaklaşık 115 bin işçi daha greve çıktı. Sözde grev kapsamı dışında olan 30 bin linyit işçisi, yığınsal gösterilerle, üretim düşürerek vb. greve çıkmaya hazırlanıyor. Sırada SEKA, Teksif'in 100 bin işçisi var. 3 Ocak'ta ise genel eylem yapılacak. Bütün bu eylemler, sapına kadar siyasal nitelik taşımaktadır. İşçi sınıfımız vurup inletiyor, devleti-düzeni titretiyor!

Zonguldak destanı

Zonguldak'ta kadınıyla erkeğiyle, çoluğuyla çocuğuyla, yaşlısıyla genciyle işçi aileleri, meydanları zaptettiler, bırakmıyorlar. Sloganlarıyla, güfteledikleri marşlarıyla düşmana karşı canlı bir siyasal mücadele veriyorlar. Madenci eşlerinin şu marşına bakın:

Filyos nehri akmam diyor
Zonguldak'ı basmam diyor
Şanı büyük madenciler
Zonguldak'ı satmam diyor

Basını bize kapattı
TRT'yi kukla yaptı
Küçümseme Zonguldak'ı
Korkmuyoruz Özal senden

Sendikamız arkamızda
Hakkımızı alacağız
Zonguldak'tan özür dile
Çankaya'yı yıkacağız

Bu, Özal'ın şahsında devlete düpedüz başkaldırıdır. Nitekim, işçiler devlete Özal ya da Çankaya diye hitap ettikçe, terim yerleşti, gazeteciler de Özal'dan "devlet baba" diye söz ediyorlar.

Zonguldak'a gidenler, cin çarpmışa dönüyorlar. Arabulucu bile, 2 milyon ücret gereklidir diye rapor verdi. Köşe yazarlarının dilleri birden değişiyor. Kimisi etkilenip, soldan konuşmaya, kimisi önce çarpılmış bir yazı yazdıktan, "Zonguldak'ın sesine dikkat" diye çarpıcı bir uyarı yaptıktan sonra, korkudan susmaya başlıyor. Kimisi, tam acındırma edebiyatına başlamıştı ki, sağolsun yiğit madenciler, bunun yanıtını hemen yapıştırdılar: Sadaka değil hak istiyoruz!

Zonguldak başkaldırısı bir destandır. Siyasetin olduğu kadar sanatın da gelişimini etkileyecektir. Proleter hegemonyası nedir diye soran varsa, bıraksın kitapları, Zonguldak'a baksın. Proleter hegemonyası, orada meydanlarda gezmekte, burjuvaziye korku salarken, tüm emekçileri ardına dizmektedir. İşçiler, kararlı, güçlü oldukları için bu gerçekleşmektedir.

Mustafa Ekmekçi bu gerçeği tepe taklak yansıtmaya çalışıyor ve 16 Aralık tarihli *Cumhuriyet*'te, 22 yıl öncesiyle karşılaştırma yaparken, "sendikacılar, işçiler daha bir bilinçlenmişler, halk çoğunluğunun, basının desteğini almadan başarıya ulaşamayacaklarını anlamışlardır" diyor. Buna karşılık, Fuat Alan gibi bir sendikacı bile, sınıfsal konumu gereği olsa gerek, gerçeği ne kadar güzel yakalamış: "Öyle güçlü mücadele veriyorsunuz ki, hiçbir işçinin, hiçbir sendikacının sizden ayrı düşünmeye, sizden ayrı hareket etmeye gücü yetmez." *(agy,* 17 Aralık 1990) İşçilerin zaten çıkarları aynı ama basının, devletin, muhalefetin bile gücü yetmiyor!

Bu gerçeği çarpıtmak isteyenler de, Zonguldak başkaldırısından, işletmedeki "ilk yasal grev" diye söz ederek, yiğitliğe pislik sürmeye çalışıyorlar. Güvenlik güçlerinin, merkezin talimatı yüzünden müdahale etmediğini söylüyorlar. Sıkıysa müdahale etsinler! Ancak işçilerin kararlılığı başka yollardan sarsılırsa müdahale edebilirler.

Burjuva muhalefet partileri tam da bunu yapmaya çabalıyorlar. Burjuva basın, onlara destek verebilmek için, 1965'te, Demirel başbakan yardımcısı ve İhsan Sabri Çağlayangil çalışma bakanıyken, Kömür İşletmeleri işçilerine nasıl askeri jetlerle saldırıya geçildiğini, 2 işçinin öldüğünü bir türlü hatırlamıyor. Her türlü anı ortalığa çıkarken, bu anı sansüre uğratılıyor. Demirel'den bile medet umuluyor.

Sol harekete gelince... Bir gurup solcu Zonguldak'ta tutuklanmış ve işçiler en küçük tepki göstermemişler. Bir kez tepki duyulmadığı doğru değildir, ama olaya yeterince sahip çıkılmadığı bellidir. Neden acaba?

Solcu geçinirken giderek sol hareketten uzaklaşan, burjuva muhalefet arasında, hem de neredeyse ANAP'ın yanında yer almakta olan TBKP'nin genel sekreteri Yağcı, Starl'de, "Zonguldak'taki işçilerin, özellikle eski politikacı yaklaşımıyla, oy kaygısıyla pompalanması doğru mudur" diye sorduktan sonra, "emekçi popülizmi yapmayız biz" dedi. Eski politikacıların ne yaptıkları bir yana, geneliyle Zonguldak'a desteğin de adı, "işçileri pompalamak", "emekçi popülizmi" vb. oluyor! Yağcı, burjuvaziye yağ pompalıyor.

Öte yanda, devrimci bir hareketten de örnek verilebilir. *Mücadele* dergisi, "siyasi iktidar Zonguldak'tan yükselen sesi baskı ve tehditle boğmaya çalışıyor" diyor. Siyasi iktidarın böyle özlemleri elbette vardır. Ama insaf kardeşim, Zonguldak'a baktın mı sen bunu mu görüyorsun? Tam tersine, Zonguldak'a baktın mı görülen, işçi eyleme geçti mi baskı ve tehditin nasıl fosladığıdır. Bu görülmüyorsa, bakış açısında ciddi bir bozukluk vardır.

Sahtesiyle, gerçeğiyle sol hareket böyle örnekler verirse, işçi de bu hareketi kendisine yabancı görür. Bu gibi örnekler, işçiyi yanlışa itmektedir. Her konuda doğru tutum için ise öncü partisinin işçinin önünde yürümesi gereklidir. İşçi sınıfımız, mücadelesini, bunsuz verebileceği en üst düzeyde vermekte, sol hareketin de önünde yürümektedir.

Böyle bir ortamda, 3 Ocak'ta genel eylem yapılacak. Bunun nasıl gelişeceğini hep birlikte göreceğiz. Herşey olabilir. Savaş bahanesiyle olağanüstü hal ilan edilip eylem ertelenebilir, Zonguldak grevi bitirilerek enerji söndürülmek istenebilir, çatışma çıkabilir ya da hiçbir şey yokmuş gibi davranılabilir. Ama ne olursa olsun, artık işçi hareketi bambaşka bir düzeydedir. Duyulan ayak sesleri devrimci durumun ayak sesleri midir, bunu da gelişmeler kısa sürede gösterecektir.

Onları savaş bile kurtaramaz

Nasıl işçi hareketi, 1980 öncesinin en yüksek düzeyine göre bile rekor kırıyorsa, burjuvazinin iç-dış kapışmaları da aynı durumdadır. Burjuvazi, ideolojik olarak İslamcılık, Türkçülük, Osmanlıcılık, bunların çeşitli karışımları ve Atatürkçülük gibi görüşler arasında parçalanmış, devleti de kendi arasında parçalama kavgası vermektedir.

1980 öncesinde burjuvazinin çelişkileri, mecliste siyasi partilerin yumruklaşması gibi biçimler alırken, şimdi aynı zamanda devletin parçaları arasında kanlı bir kavga yürümektedir. Özal'ın neredeyse ayrı bir devleti oluşmuştur. KHK'ları ve milletvekili maaşına satın alınmış ANAP gurubu yasaması, fonlar bütçesi, TRT özel TV'si olan ve yargı organlarına hem sızan, hem çıkardığı KHK'lar ile onları denetim dışı tutan bu devlet, ordu da benimdir deyince Torumtay istifa etmiştir. Bugün burjuvazinin bazı kesimleri meclisin haklarını savunma durumundadır. Yargıyla yürütme arasında da kavga vardır. Ve kontrgerilla tartışmaları sırasında satır aralarından yansıdığı kadarıyla, burjuvazinin bu kavgaları, düpedüz cinayetler biçimini de almaktadır.

Tam böyle bir ortamda işçi hareketinin daha da yükselmesi bütün bu burjuva kesimleri kendi içinde telaşa düşürmüştür. Herkes kendine göre birşeyler yapma çabası içindedir. Yargı erkinden, Özal'ın "ağır ihanet"le Yüce Divan'a verilmesi, Anayasa'yı tağyir ile suçlanması, ANAP için de suç duyurusu yapılması gibi tehditler gelmektedir. SHP-DYP arasında oluşturulan eylem birliği, hiç de birlik eğilimi yansıtmıyor. Yayınladıkları ortak bildiride, yasamanın ve yargının yürütmeye karşı kavgası yansıyor. Bununla da bağlı olarak, aynı zamanda bunalıma çözüm getirmeye çalışıyorlar.

Bu partiler getirdikleri "çözüm"le, ne kadar anti-demokratik, dolayısıyla çözümsüz olduklarını da yansıtıyorlar. SHP, Zonguldak'tan demokrasi mücadelesi konusunda örnek aldığını söylemişti. Daha bu sözlerin mürekkebi kurumadan sahteliği açığa çıktı. Ortak bildiride, "yasalara özenle bağlı kalarak" diye vurgulanıyor. Sonra da "demokratik yöntem ve araçlarla" oluşacak demokrasiden söz ediliyor. Demokratik yöntem ve araçlar, yasaklarla dolu bu yasalar çerçevesinde kaldığına göre, demokratik de olmuyor. "Yasalara özenle bağlı kalınsaydı", Zonguldak ortaya çıkmazdı.

SHP ve DYP'nin yapabilecekleri, ya ekim ayına kadar erken seçim dilenciliğiyle geçirip, ara seçim süresi kasımda dolmadan önce sine-i millete dönmek, ya da ondan önce bir ara seçim yapılırsa, bunu boykot edip erken seçimi zorlamaktır. Başka bir deyişle muhalefet, yine büyük bir boşluk olarak kalmaktadır. Köşe yazarlarının bir süredir belirttikleri gibi, "tehlike" çok daha yakındadır.

Aralık tarihli *Hürriyet*'te, Emin Çölaşan, Zonguldak'daki başkaldırı yayılırsa yönetimi birkaç günde sallar götürür diyor. 11 Aralık tarihli *Cumhuriyet*'te, Hasan Cemal, "bir an önce - selametle - seçim sandığına ulaşmak gerekli" diyor. 19 Aralık tarihli *Tercüman*'da, Taha Akyol, "siyasette tıkanma"dan, "inanç aşınması"ndan söz ediyor. Daha çok örnek verilebilir. Rejim için "tehlike" çanları çalınıyor.

Bu durumda Özal'ın da çeşitli hesapları bulunuyor. Bunlardan biri şu: ANAP gurubundan bazılarına liste başı olmayı garantileyerek, partiye erken seçimi kabul ettirecek, aynı zamanda cumhurbaşkanının doğrudan seçimi yönünde anayasayı değiştirtecek. ANAP'tan kurtulabilecekleri bir erken seçim sağladığı için halk, sevincinden yine kendisini seçecek. Böylece ANAP'ın bile sırtına basarak kendisi 7 yıl daha köşkte kalırken, ANAP çoğunluğu yoluyla yasamayı denetlemekten "fedakarlık" edecek. Bir başka hesabı da kuşkusuz savaş. Evdeki hesaplarının çarşıya uyup uymayacağı bir yana, Turgut Özal, birinciyi tam uygulamaya sokmak için ikincideki, yani savaş konusundaki gelişmeleri bekliyor.

Savaş konusunda, dış siyaset açısından işler oldukça karışık. Savaş çıkıp çıkmayacağı belli değil. Çıkacaksa, ABD, şubat sonundan önce hazır olamam diyor. Bush, her ne kadar Turgut Özal'ın arkadaşıysa da, emperyalist sistemde bunun pek fazla hükmü yok. ABD ile el altından birçok pazarlık yürüyor. Öte yandan, burada yaş tahtaya basmamak için NATO'yu çağırdılar ama o da alan dışı müdahale kararı almak istiyor. Bu kararın alınması, Türkiye'nin işine gelmez. Türkiye, NATO benim istediğim biçimde gelmezse, ben de İncirlik'i kullandırmam diyor. vb., vb..

Savaş konusunda iç siyaset açısından işler oldukça net. Bir, halk ezici çoğunluğuyla savaşa karşı ve bu orduyu da etkiliyor. İkincisi, Özal savaşa, asıl olarak iç siyaset nedeniyle büyük ihtiyaç duyuyor. Nitekim, artık halkı 1980 öncesine dönmekle tehdit etmiyor, bu tehdit olmaktan çıktı, 1983 öncesine dönme tehdidini getiriyor! *(Cumhuriyet,* 9 Aralık 1990)

Ancak Zonguldak madencileri, bunun da yanıtını çoktan verdiler: "Onları, savaş bile kurtaramayacak!" *(Cumhuriyet,* 26 Aralık 1990)

Sabiha Günbudak

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ☐ Yazışma adresi: PO Box 513, London N16 5QB, England ☐ Baskı: Multiline Systems Ltd. (TU) ☐ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Eylemlerde öğreniyoruz

Değerli yoldaşlar.
Bu benim *İşçinin Sesi*'ne ilk yazım. Sizlere çalıştığım işyerinde sendikalaşma için yaptığımız mücadeleden bahsetmek istiyorum.

Biz beş yoldaş, işyerinde ilk önce işçi komitesi kurduk. Görev dağılımı yaptık, okuma gurubu oluşturduk. Okuduğumuz kitap ve dergilerin masrafını, komite üyelerinden her ay topladığımız paralar sayesinde karşıladık. İşyerindeki arkadaşları gezilere götürerek, işçilere yaptığımız çalışmalar konusunda bilgiler vererek onların görüşlerini aldık. Görevimiz gereğince işyerinde çalışırken, yemekhanede öğle yemeği arasında, işe geliş ve gidişlerde sürekli olarak bu konularda konuştuk.

Altı ay içinde işçilerin yüzde doksanının katıldığı bir eylem yaptık. Eylemimizde ücret artışı ve sosyal haklar istiyorduk. Bu eylem deneyimimizi artırdı. Eylem içinde birbirimizi daha iyi tanıdık.

On beş gün sonra ikinci kez eylem yaptık. Sayımıza bakmıyorduk, kararlıydık. Patronu sıkıştırdık. Fakat aynı işi yaptığımız kadrolu işçiler, bize hiçbir destekte bulunmadılar ve patronun vaadlerine inanan işçiler yine işbaşı yaptılar. Bu eylemde de gördük ki yalnızca bizim kararlılığımız yetmiyor. Diğer işçilerin de bize destek vermeleri gerekiyor.

Yapacağımız üçüncü eylemde, hem işçilerin patronun sözlerine kanmamalarını, hem kadrolu işçilerin de bize destek vermesini, hem de bizimle beraber çalışan diğer taşaron işçilerin de eyleme katılmasını sağlayacağız. Bunu en kısa zamanda başaracağımıza inanıyorum.

Yaşasın işçinin birliği

Tayfun Doğan

Sel geliyor

Ülkemiz, değişen güç dengeleri ve toplumsal muhalefetin giderek arttığı koşullarda devrim yolunda ilerlemektedir. Bir yandan ağırlaşan yaşam koşullarına karşı işçi sınıfının onurlu mücadelesi, öte yandan devlet destekli gerici-dinci hareketlerin savaş hazırlıkları, üniversitelerdeki anti-demokratik, gerici uygulamalar, Kürt halkının onurlu mücadelesine karşı indirilen darbeler...

Burjuvazi iktidarını sürdürmek için herşeyi yapıyor. "Komünizm öldü" diye nutuklar atıyor. Ancak burjuvazinin bu sahtekarlığı ve yaşanan karşı-devrimler işçi sınıfının zaferini ve insanlığın düzeninin mutlak gelişini engelleyemeyecektir. Türkiye işçi sınıfı kabarmış ve bir sel gibi burjuvaziyi ezmeye hazırlanıyor.

İşçiler birleşin, iktidara yerleşin.

Ümit Özer, İzmit

Sahadayız

Selam yoldaşlar,
Uzun zamandır mektup yazmadım.

1 Mayıs'tan sonra elimize yayın geçmemesi bunda çok etkili oldu. Yayın geçmeyince kendimi boşlukta hissetmeye başladım ve örgütsel çalışmalarımız da biraz gevşeyince, büyük bir hata işleyerek mektup yazmadım. Bu mektupla o boşluğu kapatmak istiyorum. Ve böyle olaylarla hem partime hem bana zarar getirmemek istiyorum. Ben yazmazsam, diğer yoldaşlar yazmazsa, aşağıdan yukarıya, yukarıdan aşağıya bilgi akış mekanizması layıkıyla çalışmayacaktır. Böyle bir durum komünist partisinin hızla yükselişine engel olur.

Yukarıda yaşadığım durumu kısaca anlatmaya çalıştım. Ben ve yoldaşlarım son sıralar aktif çalışma içindeyiz. Bu çalışmalarımız ilk başta komiteleşmedir. Bölgedeki gecekondu savaşında aktif yer almak ve bir futbol kulübü kurmayı planlıyoruz. Bunlar hayata geçmiş durumda diyebiliriz ve taslak halinde olan birçok projelerimiz var. Kavgamızda hepimize başarılar dilerim.

M.Mehti

1991'de meydanlarda buluşalım

Epey uzun süreden beri Türkiye ve dünya basınında gündemde duran emperyalist savaş çığırtkanlığına karşı işçi sınıfımızın sesi yükseliyor, burjuvaziye korku salıyor.

Körfez kriziyle, ülkedeki bunalımlar basında gündemden indirilmeye, örtbas edilmeye çalışılıyor. Fakat çok da başarılı oldukları söylenemez. Çünkü olan olaylar öyle küçük olaylar değil artık. Onbinler, yüzbinler, mitinglerle, yürüyüşlerle izinsiz olarak sokağa dökülmeye başladı. Düşmanın yüreğine korku salıyorlar.

Sokaklara dökülen yalnızca işçiler de değil, çocuklar, eşler, analar, kardeşler, esnaflar, çiftçiler hepbirlikte sokaktalar. Burjuvaziye meydan okuyor, düzene açıktan kafa tutuyorlar.

İşçi sınıfımız emperyalist savaşa karşı ülkede sınıf savaşı bayrağını yükselterek "emperyalist savaşa, haksız savaşa hayır, sınıf savaşımına, haklı savaşa evet" şiarını göklere yükseltiyor.

Emperyalizm, sosyalist sistemdeki değişiklerden "sarhoş" olmuş durumda iken, bizim gibi ülkelerdeki sınıf savaşımının yükselmesi onu biraz ayıltıp kendine getiriyor. Burjuvazi açısından işler arap saçına döndü. İşçilerin sokağa dökülmeleri, açıktan kafa tutmaları arttı.

İşkencecinin, devlet bürokratlarının ölümü gazetelerden eksik olmuyor ve hiçbirinin "suçlusu" bulunamıyor. Hükümet içindeki bunalım orduda da başladı. 1990 sanayici için çok kötü geçti deniyor basında. 1991 çok daha kötü geçecek. İşçi sınıfımız, emekçi halkımız 1990'ı iyi geçirdi. 1991'i daha da iyi geçirecek.

Evet gün bizim günümüz yoldaşlar. Bu fırsatı iyi değerlendirelim. TKP'miz savaşın içinde büyüyor, büyüyecek. Bunu bilerek ve iyi değerlendirerek atılalım meydanlara, kavgaya. Düştüğümüz yerden bir avuç toprakla kalkalım. İşlerimiz artıyor, her birimize daha fazla yük binmeye başlıyor. Yeni bir döneme giriyoruz. Sanıyorum yaprak dökümleri olacaktır. Her dönemin kendine özgü sorunlarıyla karşılaşıyoruz. Tek güvencemiz partimiz, ideolojimiz bir de işçi sınıfımız.

Kendimize güvenelim yoldaşlar.

Şirin Birdal

1991'E MERHABA!

İşçinin gür sesinin Zonguldak sokaklarından yükselerek tüm türkiye'ye yayıldığı, burjuvaziyi titrettiği bir ortamda gelen yeni bir yıla merhaba diyoruz.

İşçi sınıfımızın, tüm yoldaşların ve okurlarımızın yeni yılını kutlar, daha nice nice savaş yıllarında ve zaferlerde birlikte olmayı dileriz.

İşçinin Sesi

MADENCİNİN GÜR SESİ VAR
ZONGULDAK'TA DEMOKRASİ VAR

Ölümünün ikinci yıldönümünde Bedir yoldaşın gür sesi, Zonguldak madencilerinin kavga haykırışları arasından yükseliyor:

Pr letaryanın savaş sancağını daha ç k, daha çok yükseltin!

Mercan Köklü

Türkiye işçi sınıfının yetiştirdiği büyük değer, Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi ve Merkez Yürütme Bürosu üyesi, mavi gözlü devimiz Bedir Aydemir yoldaşımızı sinsi bir hastalığın sonucunda yitireli tam iki yıl oldu. Can yoldaşımızı, ölümünün ikinci yıldönümünde sevgiyle, onu kavgamızda yaşatarak anıyoruz.

Yoldaşımızın ölümünün ardından, "sınıf kavgası durmaz, Bedir'ler ölmez" diye haykırmış, üzüntümüzü komünistlerin devrim ve demokrasi yolundaki kavgasını daha da yükseltme azmine dönüştürmüştük. TKP'nin neferleri bugün Bedir Aydemir adını, işçi sınıfının kavgasına yazıyorlar. Can yoldaşımızın gür sesi, bugün onbinlerle eyleme çıkmış olan Zonguldak madencilerinin kavga haykırışları arasından yükseliyor.

Bugün Zonguldak madencilerinin, daha doğrusu, Türkiye işçi sınıfının Zonguldak *madenci tümenlerinin* yeri göğü sarsan "işçiler birleşin, iktidara yerleşin", "Çankaya'yı yıkacağız" sloganları, hem ekonomik-demokratik haklar mücadelesinin devrim mücadelesiyle yaşamda ne denli sıkı bağlanmış olduğunun, hem de bu mücadelelerin öncüsünün, hegemonunun yalnız ve yalnız işçi sınıfı olduğunun anlatımıdır. Bedir Aydemir yoldaşın, 24 Haziran 1985 tarihinde partimizin merkez organında yayınlanmış olan bir yazısı ("Türkiye'nin gereksinimi partidir", *İşçinin Sesi*, sayı: 285) tam da bu konuyu ele alıyordu.

Bedir yoldaş, işçinin sınıf mücadelesinin bugün dünden çok daha güncel, çok daha yakıcı olan sorunlarını ele aldığı ve çözüm yolunu gösterdiği yazısında, devrim ve demokrasi kavgasında işçi sınıfının başarısı için proleter hegemonyasının ve komünist partisinin "su gibi, hava gibi" yaşamsal bir gereksinim olduğunu vurguluyordu.

Uzunca bir alıntısını vereceğimiz yazısında Bedir yoldaş, bu konuyu şöyle ele alıyordu:

"Komünist Manifesto, devrim ve demokrasi savaşımının bütünlüğünü şu sözlerle anlatıyor: 'Devrimde ilk adım olarak proletaryayı yönetici sınıf konumuna yükseltmek, demokrasi savaşımını kazanmak.' Proletaryanın yönetici sınıf konumuna yükselmesi proletarya diktatörlüğüdür, sosyalizmdir. Proletarya diktatörlüğünü kurmak için siyasal devrimde proletarya hegemonyasını sağlamak gerekir. Proletarya hegemonyası, proletarya yığınların *demokrasi savaşımında öncülüğü* kazanmazsa sağlanamaz. Demokratik istemler için savaşım, proletaryanın insanlığı kurtarma misyonu ile herhangi bir anda ve mekanda toplumsal gelişmenin önündeki ana düşmana yönelmiş halk hareketinin *kesiştiği* noktadır...

"Proletarya, en küçük demokratik istem için bile en enerjik savaşımı vermeden, halk hareketinin her alanında çok yönlü siyasal sergilemeyle kendi sınıfsal bakış açısını koyarak muhalefetin sözcülüğünü yapmadan, yığınları proletaryanın bilinç düzeyine yükseltemez, demokrasi savaşımına öncülük yapamaz...

"Halkın değişik kesimlerinin toplumsal gelişmenin önünde duran ana düşmana yönelmiş hoşnutsuzluklarının, karşı çıkışlarının, şu ya da bu burjuva kesimin değirmenine su taşıması ya da kör patlamaların çölünde buharlaşıp gitmesi yerine *tek bir kanalda,* proletaryanın devrim kanalında birleşmesi *ancak* gerçek bir komünist partisinin aracılığı ile olabilir...

"Her sınıf, her toplumsal kesim, kendiliğindenlik düzeyinde şu ya da bu demokratik istem için savaşır ve bu savaşım için gerekli örgütlerini aşağıdan yukarı yaratabilir, yaratır da. Ancak tüm bu savaşımların tek bir sancak altında, proletaryanın sancağı altında birleşmesi yığınların kendiliğinden ulaşabileceği bir şey değildir. Bu ancak ve ancak komünist partisinin aracılığı ile olabilir.

"Halkın ana düşmana karşı muhalefetini birleştirebilmesi için, işçi sınıfının önce toplumdaki tüm sınıf ve katmanları, karşılıklı konumları, çıkarları, savaşım hedefleri, güçleri ile bir bütün olarak görebilen bir *bakış açısı* edinmesi gerekir. İşçilerin bir sınıf olarak işçi-işveren ilişkileri çerçevesinde kendiliğinden edindikleri pratik deneyler bu bakış açısını onlara kazandıramaz. İşçi sınıfının kendiliğinden hareketi en ileri noktasında sınıf sendikacılığının savaşım örgütlerini yaratır, ki bu örgütler deneysel düzeyde bilincin vücut buluşudur. İşçi sınıfının misyonu açısından yetersizdir. Gerekli olan bilimsel teorik düşüncenin, bilimsel bilincin bakış açısıdır. Bu da ancak, işçi sınıfının kendiliğinden hareketinin alanı dışında, *komünist partisinde* vücut bulur. Parti, propaganda ve ajitasyon yoluyla bu bilinci işçi sınıfına dışarıdan taşır, onu siyasal olarak eğitir, sınıfa *komünist bakış açısını* kazandırır...

"Proletaryanın zaferi demokrasi savaşımını kazanmayı, proletarya hegemonyasını öngörür. Demokrasi savaşımını kazanmak ise komünist partisini öngörür.

"Proletarya hegemonyasının taşı, tuğlası, harcı demokratik istemlerdir. Bu malzeme ile tüm halk muhalefetinin birleştiği proleter devriminin kalesini kurabilecek bilim ve beceri komünist partisindedir.

"Komünist partisi işlevini yerine getirebildiği ölçüde bu (nesnel- *İ.S.)* koşullar iki toplumsal gelişmeyi daha hızlandıracaktır: Yönetici sınıf kampında çözülme, halk muhalefeti kampında komünist partisini *burjuva devletinin karşıt ucu olan siyasal güç* olarak görme. Çünkü kriz dönemi, yönetici sınıfın yürütme zorluklarının öne çıktığı, dolayısıyla yönetici sınıfın temsil ettiği genel ortak çıkarlar otoritesinin – dolayısıyla devletin otoritesinin toparlayıcı etkisinin – halkın ve çatışan farklı çıkar guruplarının gözünde azaldığı dönemlerdir. Tam da bu nedenle, halk muhalefetinin, sözcülüğünü etkin bir biçimde yapabilecek alternatif bir siyasal gücün etrafında birleşme güdüsünün hızla öne çıkacağı dönemlerdir.

"Bu koşullarda güçlü bir komünist partisinin varlığı proletarya hegemonyasının kurulabilmesi, yokluğu ise devrimci birikimlerin komünist olmayan kanallara akarak doğrudan ya da dolaylı tüketilmesi demektir.

"Yaşadığımız ara dönem aynı zamanda kriz dönemidir. Gittikçe keskinleşecek, sertleşecek sınıf savaşları dönemidir. Sınıfların karşılıklı konumunun gidip geldiği dönemlerdir. Bu çalkantılarda halk muhalefetinin sürekli, dayanıklı, sallantısız ve büyük bir enerji ile savaşan bir öncüye her zaman olduğundan daha fazla gereksinimi vardır. Güçlü bir komünist partisi halkın tüm savaş geleneklerinin katılımının, siyasal savaşım kültürünün taşıyıcısıdır. Bunları her zaman canlı tutan bir rezervuar gibidir. Bu ara dönemde olası küçük yenilgilerin düzenli geri çekilmeden öte bozgunlara dönüşmesinin, geçici gerilemelerin yığınlarda moral bozukluğuna yol açmasının önündeki barajdır. Her yenilginin ardından sıfırdan başlamadan, yeniden güç biriktirmenin, doğru anda doğru hedefe yeniden saldırıyı örgütleyebilmenin tek güvenilir dayanağıdır." (Y.Çağlar, "Türkiye'nin gereksinimi partidir", *İşçinin Sesi,* sayı:285, 17 Haziran 1985)

Bedir yoldaş, bunları yazdığından bu yana dört buçuk yıl geçti. İşçi sınıfımızın yanardağı bugün daha şiddetle fışkırıyor. İşçi sınıfımızın adımları, Zonguldak'tan Soma'ya, Gamak'tan Çinkur'a, kentlerden kırlara, Türkiye Kürdistanı'na kadar her yerde yeri göğü sarsan bir etki yaratıyor. Yönetici sınıf kampında çözülme had safhadadır. İşçi sınıfı, partisini, "burjuva devletinin karşıt ucu olan" komünist partisini arıyor.

Can yoldaşımızın hayali gönlümüzde, bilinci, inancı ve savaşımı kavgamızda yadigar kalacak, diyoruz. Bunun yolu, onun yukarıda belirttiği gibi, işçi sınıfının kavgasının en önünde yürümek, daha çok savaşarak daha hızlı örgütlenmektir. Bedir yoldaşı anarken sloganımız, "yaptıklarımız incir çekirdeğini doldurmaz, yığınların daha çok içine, militan eylemlerin en önüne gitmeliyiz, sesimizi her köşede duyurmalıyız" olmalıdır.

" 'Toplumun tüm sınıflarının' içine teorisyenler, propagandistler, ajitatörler ve örgütçüler olarak gitmeliyiz... Elbette ana mesele tüm halk kesimleri arasında propaganda ve *ajitasyondur...* Bir demokratı dinlemek isteyecek tüm toplumsal sınıfların temsilcilerinin katıldığı toplantılar yapmanın yollarını ve araçlarını bulmalıyız. Çünkü 'komünistin her devrimci hareketi desteklediğini' pratikte unutan, komünist değildir, bu nedenle *tüm halkın önündeki genel demokratik görevleri,* kendi sosyalist inançlarımızı bir an olsun saklamadan vurgulamaya ve açıklamaya mecburuz. *Her genel demokratik sorunu* ortaya çıkarmada, vugulamada ve çözmede *herkesten önde olmak* zorunda olduğunu pratikte unutan, komünist değildir." (Lenin, "Ne Yapmalı", *Toplu Yapıtlar,* İng. basım, c.5, s.422-425)

Bedir yoldaşı yaşatmak, proletaryanın kızıl sancağını fabrikaların, grev ve gösterilerin en önüne dikmektir.

Bedir'imizi avcumuza yazdık, burjuvaziye vuruşumuzu duysun diye! O halde durmak niye? Sevgiyle, inançla, sınıf kinimizle vuralım!

Onun gür sesini haykırarak, en önde çarpışarak yığınların gönlünde taht kuralım! Vurun, daha çok vuralım!

R. Yürükoğlu

Gecenin en karanlık anı şafağın öncesidir

Bundan bir yıl önce, Şubat 1990'da yayınlanan Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi *Durum Değerlendirmesi*'nde dünyanın bugünü "gericilik ve karşı-devrim dönemi" olarak belirlenmişti. Bunun yanı sıra, "öte yanda dünya kapitalizmi birkaç yıldır yavaş ama kararlı bir gidişle genel-sistemsel bir bunalımın (recession) içine girmektedir," denmişti. Bu iki saptamanın ardından şöyle bir sonuç getirilmişti:

"Önümüzdeki dönemde dünyasal gelişmeler bu iki eksen içinde (a. sosyalist sistemin çöküşü ve karşı-devrim, b. dünya kapitalizminin girmekte olduğu bunalım) belirlenecektir."

Geçtiğimiz bir yılın gelişmeleri, bu değerlendirmenin ne denli doğru olduğunu göstermiştir.

Gerçekten, Macaristan, Polonya, Bulgaristan, Demokratik Almanya, Çekoslovakya ve Romanya'da, altı ülkede karşı-devrim üstün geldi. Çin, Küba, Vietnam gibi, kendi devrimlerini kendileri yapmış ülkeler kendi hatlarında direniyorlar ama artık hareket alanları çok daha dardır. Yugoslavya ve Sovyetler Birliği'nde de büyük bir boğuşma yürümektedir.

Geçtiğimiz bir yıl içinde gericilik dünyanın her yanında güçlendi, adımlar attı. Devrimci güçler henüz buna yanıt veremediler. Panama'da, Nikaragua'da olanlar, Afganistan'da kralın dönmeye hazırlanışı, Arnavutluk'taki gelişmeler, Yugoslavya, Güney Afrika. Dünyanın her yerinde komünist partilerin ya kendilerini feshetmeleri ya adlarını değiştirmeleri ya da oluk gibi üye kaybetmeleri. Körfez'de böyle bir emperyalist yığınağın olabileceğini birkaç yıl önce aklımıza getirebilir miydik?

Bu gelişmelere iki çeşit yaklaşılabilir. Birincisi, atomize bir tarih anlayışıyla yaklaşılabilir. Tek tek şu durum oportünistlerin hatasıdır, bu revizyonistlerin ihanetidir diye. Ya da, revizyonistlerin ihanetleri de birlikte, duruma bir genelleme içinde yaklaşılabilir. Bu gelişmeler dünyada gericilik ve karşı- devrim rüzgarını gösteriyor. Rüzgar şimdi o yandan esiyor. Nasıl ki Ekim Devrimi'nden sonra birdenbire her yerde komünist partilerin çıkması, çok sayıda partinin adını bir günde değiştirip kendisine komünist demesi, hepsinin Komintern'e katılmaları ancak konjonktürle açıklanabilirse, bugün de yine böyle bir konjonktür söz konusudur.

Ya dünyayı ve tarihi atomize bir şekilde anlarız, her gelişmeyi birbirinden kopuk ve soyut ele alarak şuna ya da buna işaret ederiz, ya da bir genelleme, bir tarih anlayışı içinde yaklaşırız.

Durum Değerlendirmesi'nin yayınlandığı sırada kapitalizmin sistemsel bir bunalıma girebileceğinin yalnızca belirtileri vardı. Dolayısıyla metinde bu eksen geniş olarak ele alınmamıştı. Ama şöyle düşünüyorduk. Kapitalizm sistemsel bir bunalıma girerse bu, öteki eksenin gelişimini belirleyecek, yoğuracak büyüklükte bir öğedir. Bu nedenle, önümüzdeki yıllar bu iki eksen arasında belirlenecektir. Aradan geçen bir yıl içinde bu artık öngörü olmaktantan çıkıyor, bir olgu haline geliyor.

Bugün Atlantik'in iki yakasında da ekonomik gerileme (recession) vardır. ABD, İngiltere, ve İskandinavya ekonomik gerilemeye girdiler. Tüm ileri kapitalist ülkelerde ekonomik büyüme yavaşladı ya da durdu. Onların da gerilemeye girmeleri olasılığı büyüyor. Almanya'nın kendine özgü nedenleri ve birleşmenin getirdiği büyük olanakları var. Ama ne olursa olsun, ciddi sorunları var. Amerika'nın, İngiltere'nin bu durumda olmaları, kaçınılmaz olarak kendi krizlerini öteki ülkelere de ihraç edecektir.

Sistemsel bunalımın giderek yayılmasını adeta kaçınılmazlaştıran çeşitli başka öğeler de var. Bunlardan biri, GATT görüşmelerinin çöküntüye uğramasıdır. Bu, bugün, dünyanın en önemli olaylarından biridir. Ticaret ve gümrük hadleri için görüşmeler 6 yıldır sürüyordu. Avrupa ülkelerinin, tarıma yapılan sübvansiyonların kaldırılmasını reddetmeleriyle görüşmeler kesildi. Amerika da, bir manevrayla tüm az gelişmiş ülkeleri ardına alarak Avrupa'nın üzerine yürüdü. Eğer görüşmeler yeni yılda bir anlaşmaya gitmezse dünya yeni bir ticaret savaşları dönemi eşiğindedir. GATT anlaşması sağlanamazsa, ticaret savaşları geliyor. Ticaret savaşları kaçınılmaz olarak bölgesel kapışmaları ya da dünya savaşını getirir. Kapitalist ekonominin durumunu ağırlaştıran durumlardan biri budur.

Avrupa Birliği'nin hızlanması, aynı şekilde sorunları azdırıyor. Hem AT'ın Amerika ve Japonya'yla çelişkilerini derinleştiriyor, hem de işin ilginç yanı, Avrupa içindeki çelişkileri de derinleştiriyor. Avrupa ülkeleri sınır komşusu olmalarına rağmen, değişik ekonomik koşullara sahipler. Dolayısıyla hepsinin de istekleri farklı ve bu büyük bir kavga getiriyor.

Bugün Almanya Avrupa'yı aşağı yukarı teslim almış durumdadır. Çoktandır Bundesbank, Avrupa ülkelerinin mali egemenliğini yok etmiştir. Bugün Avrupa'da hiçbir ulusal para, hiçbir ulusal ekonomi, Almanya'nın dışında karar alamıyor. Almanya faiz hadlerini yükseltiyor, ötekiler de yükseltmek zorundadır. O indiriyor, ötekiler de indirmek zorundadır. Almanya, Avrupa'nın üzerinden silindir gibi geçmektedir. Bu da, farklı gereksinimleri olan ülkeleri, özellikle İngiltere'yi büyük bir basınç altına koymaktadır. Örneğin, Almanya'nın Doğu'yu yeniden yapılandırmak için muazzam paraya ihtiyacı var. Onun için de faiz haddini yüksek tutması gerekiyor ki mark sağlam dursun, para Almana'ya gelsin. Ama faiz hadlerinin yüksek tutulması öteki Avrupa ülkelerinin belkemiğine vuruyor. Özellikle İngiltere ve İskandinavya'nın. Çünkü buralarda ekonomik gerileme başladı, faiz hadlerini düşürmezlerse ülke içi yatırım yapılmıyor. Dolayısıyla Almanya faiz haddini yükselttikçe, bunlar da zorunlu olarak yükseltiyorlar, yangına benzin dökmek gibi birşey yapma durumunda kalıyorlar.

Almanya'nın koşulları çok farklı. İki Almanya'nın birleşmesiyle otomatik büyük bir pazar buldu. Her malına büyük bir talep var. Tüm ileri kapitalist ülkelerde iç talep düşerken, dışsatım defterleri boşalırken, Almanya'nın iç pazarı üretimine yetiyor. Örneğin Avrupa'nın her yanında otomobil satışları düşüyor, Almanya'da artıyor. Burada da gözlenmesi gereken nokta, Almanya'nın da dışsatımlarının düşmekte oluşudur. Demek ki, Almanya'nın bu kendi içindeki birleşme olmasa, "Alman mucizesinin" de sonunu görmüş oluyorduk.

Bir başka gelişme: Japonya, Uzakdoğu Asya'yı egemenliğine almış durumdadır. Almanya Avrupa'nın 200 milyonluk nüfusunu denetliyor. Kuzey Amerika da 250 milyon civarında. GATT'ın çökmesiyle, bölgesel birliklerde büyük bir hızlanma var. Avustralya'nın, Slavların ve de Türklerin aynı büyüklükte, 200-250'şer milyonluk pazar kurma çabaları var. Bunların yanı sıra, "Karadeniz Birliği" gibi daha ufak birlikler denenmeye çalışılıyor. Bunların hepsi son derece tehlikeli gelişmeleri, dünyayı savaşa götürecek itmeleri de içinde taşıyor.

Körfez krizi, dünya için yaşamsal önem taşıyan dönemeçlerden biridir. Kimileri şimdiden rahatça "savaş çıkmaz" diyebiliyorlar. Ben diyemiyorum. Çıkar da, çıkmaz da. Ama bizim düşüncemiz, olasılıkları ve sonuçları değerlendirmek üzerine olmalıdır. Düne kadar savaş olasılığı çok büyüktü. Hâlâ da azalmış değildir. Ama Eduard Şevardnadze denen emperyalist ajanının istifa etmek zorunda kalmasıyla, Sovyetler Birliği yeniden Irak tarafından konuşur, Amerika'ya "yapma" der bir konuma gelebilir. Geleneksel politikası oydu. Bu olursa, o zaman Körfez'de savaş olasılığı biter. Hâlâ Amerika'nın yanında durursa, korkunç olaylar gelişebilir.

Savaş çıkarsa, sonuçlar tüm dünya için büyük bir yıkımdır. Irak, petrol kuyularını mayınlamış, tabii ki o mayınları patlatacak. Patlattığı zaman ortaya çıkacak yangın, dünyanın bugüne kadar görmediği bir yangın olacak. Atom bombası gücüne eşit olur deniyor. Böyle birşey olursa, petrol fiyatlarının yükseleceği noktayı kimse bilemez. Bu da tüm dünya ekonomisi için kolay altından kalkılamaz bir darbe olacaktır.

Emperyalist sistemde Amerika'nın liderliğini yitirdiği gibi görüşler var. Bunlar erken ve dolayısıyla yanlış görüşlerdir. Amerika'nın gücü *göreceli olarak* azalmıştır. Almanya'nın başını çektiği ve dünyanın en büyük kapitalist pazarı olan Avrupa büyük bir güçle geliyor. Japonya (ve Uzakdoğu) aynı şekilde, hem de çok sayıda teknolojik ilerlemenin avantajlarını da ardına dizerek geliyor. Buna rağmen Amerika hem birikimiyle, hem askersel gücüyle her yönden lider olmaya devam ediyor. Yalnız meydan okumalar artmıştır.

Savaş çıkarsa, şöyle ya da böyle, Amerika sonunda kazanacaktır. O zaman kendisini gerçekten çok yarım gönül destekleyen Avrupa ve Japonya'ya da bu tutumu ödettirmesi beklenmelidir. Savaş çıkmazsa, o zaman Amerika'nın dünya liderliğine efektif olarak artık bitmiş gözüyle bakılmalıdır.

Amerikan ordusu bölgede aynı zamanda bir başka görev daha üstlenmiştir. Sovyetler dağılırsa, çeşitli Sovyet cumhuriyetlerinin kendi aralarındaki kapışmaları da dünya savaşı tehlikesi taşıyor. O bölgelere yerleşmek, aynı zamanda onların arasındaki savaşları durdurabilmek gibi nedenlerle de Amerikan ordusu Kafkaslar'da kullanılabilir. Böyle bir karışık durum var. Ama şurası açıktır konumuz açısından: *Körfez savaşı çıkar da Amerika kazanırsa, gericilik dünya çapında koyulaşacaktır. Ama öte yandan, ekonomik gerilemenin (recession) dünya çapında yayılması kaçınılmazlaşacak ve ekonomik çöküntüye (depression) büyümesi olasılığı da doğacaktır.*

Tüm söylediklerimizden çıkan sonuç şudur: *Durum Değerlendirmesi*'nde "Sovyetler Birliği'nin, sosyalist sistemin yerinden oynamasıyla genel dünya dengesi bozuldu. Emeryalizmin de dengesi bozuldu. Emperyalistler arası rekabet hızla yükselmektedir" demiştik. Bu saptama da son derece doğru çıktı. Sovyetler Birliği'nin aradan çekilmesi, düşman kardeşlere düşmanlıklarını hatırlattı. Emperyalist ülkeler arası çelişkiler korkunç biçimde yoğunlaşıyor ve patolojik bir durum almaya başlıyor. Eski önyargılar, tarihsel düşmanlıklar, kuşkular, herşey ortaya çıkıyor. Japonya'yla Amerika'nın arası her açıdan bozulmuştur.

Bu gelişmelerin tümüne birden bakınca şöyle birşey geliyor akla: "Gecenin en karanlık anı şafağın öncesidir" ... Dünya büyük bir kalkış oturuşa doğru gidiyor.

Yeni koşullar – yeni biçim

Partimizle ilgili de birşeyler söylemek istiyorum. Parti istenen hızda ilerlemiyor. Bunun çeşitli nedenleri var. Ancak en önemli nedeni şudur:

Bugün, *partinin örgütlenme ve çalışma biçimi koşulların gerisinde kalmıştır.* Bunu üç yönden söylüyorum:

1) Türkiye'de bugün çalışmasını legale çıkaramayan bir parti yaşayamaz.

2) Bugün pratik örgütsel çalışma ülke dışından yönetilemez.

3) Merkez kadroları yüklendikleri aşırı yüklerden kurtarmadan, bu kadroların teori ve siyasette gelişme sağlamaları, başı çekmeleri beklenemez.

Bu üç yönü de değiştirmedikçe, fena halde eskimiş bir çalışma içinde zaman yitiririz.

Bugün Türkiye'de herkes sokakta dolanırken, eski illegal ("illegal" demiyoruz, "eski illegal") yöntemlerle, haftada bir sekreterinle görüşerek, onu da kaçırdın mı 15 gün sonra bir daha görüşerek partinin çalışması yürümez.

Ne yapıp yapıp, merkez kadroyu rahatlatmalıyız. Merkez kadroları, örgütsel işlerin hafiflemesiyle, asıl olarak teori - siyaset üretme ve mali alanda güçlenme gibi iki alanda yeniden örgütlemeliyiz.

Ve de merkez kadrolar için sistemli yürüyecek bir tartışma platformu örgütlemeliyiz. Parti tüm olarak, bugün teorisinde de önemli atılımlar yapma noktasına gelmiştir. Son yıllarda yeni bir birikim sağlandı. İyi bir tartışma ortamının yaratılmasıyla, hızlı ve üstün ürünlere ulaşmak olanaklıdır.

Komünist partisi ikiz kardeşler topluluğu değildir. Farklı görüşler olur. Azınlık görüşlere saygı olur. Azınlık görüşlerin çoğunluk haline gelme şansı da açık olur. Partinin birliği, organların otoritesi, kararlara uymak, organ görüşmelerinin gizliliği, ve organ kararlarından kollektif sorumluluk ilkeleri temelinde.

Bu değişiklikleri kısa zaman içinde yapabilirsek, partimizin gelişmesine büyük bir ivme kazandırırız.

M rkez Komite S kreterliği (Ekim-Aralık 1990) Çalışma Raporu'ndan Bölümler

Son Merkez Komitesi toplantısında, 1990-1991 Örgütsel Strateji-si'nin beş odak noktası temelinde çalışmaların değerlendirmesi yapılmış, yayına yönelik eğitim seferberliği ve gençlik örgütlenmesi üzerine iki önemli karar alınmıştı. Bu iki kararın uygulanmasını da katarak, son dönem çalışmalarının dökümü, yine Strateji'nin beş odak noktası temelinde şöyledir:

1. Mali alanda yaratıcı ve sonuç alıcı çalışmak:

Merkezde, her ay bir miktar borç ödeme planı uygulanmaktadır. Parti işletmelerinin mali durumlarını, gidişatlarını anında yansıtabilecek bir hesap sistemini oturtmaları yönünde çalışmalar yapılmaktadır. Ayda bir kere gerçekleştirilen toplu çalışma yeni bir gelir kaynağı oluşturmaktadır.

14.Özveri Taarruzu yurtdışında başarıyla tamamlanmıştır. Türkiye örgütlerimizin çoğunda ise hedeflerin toplanması sarkmış, bazı yerlerde hedeflere ulaşılmadan taarruz kapanmıştır. Bunun, bazı yanlış uygulamalarla bağı vardır. Bir sonraki bölümde ele alınacaklar, sorunun bu yanına ışık tutacaktır. Ancak taarruzda da yansıyan bu sorunun, burada ele alınması gereken bir başka yanı daha vardır:

Türkiye'de, yaklaşık son 6 aydır yaşanan hayat pahalılığı ve işten çıkarmalar, işçiyi emekçiyi gerçekten açlık sınırına getirmiştir. Bununla bağlı olarak, Türkiye örgütlerinde mali sorun, çalışmayı aksatan nesnel bir etken durumuna gelmiştir. Eskiden yurtdışından verilen mali destek, anlamlı bir miktar oluşturuyor ve merkeze aşırı bir yük bindirmeden, hiç olmazsa bazı yönetici yoldaşların elini kolaylaştırıyordu. Hayat pahalılığındaki son artışla, Türkiye'de yaşamak için gerekli asgari miktar, artık neredeyse Avrupa'yla eşitlenmiştir. Bugün yurtdışından gönderilen para ya Türkiye'deki yoldaşlar için yeterli olmayacaktır, ya da yeterli olması istenirse merkeze aşırı bir yük oluşturacaktır.

Bu durumda, önümüzdeki dönemde, Türkiye örgütlerinin düzenli gelir elde edebilecekleri mali kaynaklar yaratmaları üzerinde önemle durmak gereklidir. Merkez, buna bir kereliğine yardımcı olabilir. Ancak, yine Türkiye örgütlerinden biri, merkez yardımcı olmadan da gelir kaynağı yaratılabileceğine ilişkin güzel bir örnek vermiştir.

Ayrıca, mali kaynak yaratma konusunda, Türkiye'de merkezi olarak da girişimlerde bulunulmalı, bunların akar gelirleri oradaki merkezi çalışmaları finanse etmeli, birikimleri ise yurtdışına aktarılmalıdır.

2. Örgütlenmeyi yükseltmek, parti dokusunu sıkılaştırmak:

Bu doğrultuda, tüm örgütler yerinde denetlendi.

Örgütlerin genel durumu:

1. Değişen ölçülerde olmakla birlikte, örgütlerimizin genel bir eksikliği, toplumun içinde yüzmemektir. Mali, teknik (fotokopi, adres, vb.), kadro olanaklarının darlığı, bunun bir göstergesidir. İçinde yüzülse, toplum bir olanak deryasıdır. Oysa bizde çoğu kez kazanılan liderler bile bir süre sonra çevresinden kopup, lider konumundan çıkmaktadır. Böyle olunca:

- Siyasetin doğruluğu pratikte sınanmamakta, doğruluğundan ürün alınmamaktadır. Örneğin bir sendikal platform, ortalığı birbirine katabilecekken, gazete sayfalarında hapis kalmaktadır.
- Örgüt bir eyleme katılacağında vb., çevresine öncülük edeceğine, kendini zor örgütlemektedir.

2. Belki yukarıdakilerin de kökünde yatan en önemli durum ise şudur: Lenin'in işaret ettiği çok önemli bir nokta, yığın bağlarının parti disiplinini belirleyici bir etken olduğudur. Uzunca bir süredir, legal olanaklar, Türkiye'de yığın bağlarının en önemli aracıdır. Ama örgütümüz buna ayak uyduramamıştır. Parti örgütümüz elindeki legal odakları düzgün çalıştıramamıştır. Sonuçta, illegal çalışma, başını kuma gömme niteliği almakta, parti disiplini ve formasyonu geri kaymaktadır. Örgütü harekete geçirmek haftalar almaktadır.

Örgütlerin somut durumları:

1. *Ege yöre:* Anlaşıldığı kadarıyla, yukarıda sıralanan eksikleri en az taşıyan örgütümüzdür. Bunun nedeni, en kötü durumda bile yığınlardan kopmamış olmalarıdır. Ancak az da olsa, yine aynı eksikleri taşımaktadır. Bu eksikler giderilirse, bu örgütümüz kısa sürede, bugün olduğundan fersah fersah ileri gidebilir.

2. *Marmara yöre:* Yukarıdaki eksiklikler bu örgütümüzde çarpıcı bir biçimde gözlenmektedir. Öyle ki, çevresi geniş bir lider konumunda olan yöre sekreteri bile bu özelliklerini yitirmektedir. Partide ilerlemek çevre bağlarını yitirmek pahasına gerçekleşmekte, bu da bazı yoldaşlarda çevreyi küçümsemeyi getirmektedir. Bu örgüte ilişkin öneriler şöyle sıralanabilir:

- Yöre komitesi birlikte çalışma alışkanlığı olmayan yoldaşlardan oluşmaktadır. Bunun çözümü, komitenin, düzenli, gündemli, eğitimli ve sık sık toplanması, bu yolla, beş parmak olmaktan çıkıp, bir yumruk olmasıdır.
- Yörenin çalışmasında ve iç haberleşmesinde legal odaklardan yararlanmayı artırmasını, legal örtü kullanmasını sağlamak gereklidir.
- Yörenin kendine mali kaynak yaratması büyük önem taşımaktadır. Yöre sekreteri, cebelleştiği mali sorunlardan kurtulmalı ve bölgelerinde acemilik çeken yoldaşların sorunlarıyla yakından ilgilenebilmelidir.
- Bütün bunlar için yöre üzerindeki merkezi denetimi artırmak can alıcı önemdedir. Bu olmazsa, gündelik sorunlar, yoldaşları girdabına çekebilmektedir.

3. *Çukurova'da durum:* Yediği polis darbesinden sonra bu bölgede çalışmalar duraklamıştır. Bu bölgede önemli görev, polis darbesinin kaynağını doğru ve net olarak saptamak ve önlemlerini almaktır.

4. *Basın yayın örgütü:* Bu örgütümüz daha yeni oluşmaktadır ve yukarıda sayılan genel eksiklerden bazıları burada şimdilik yalnızca genelin yansıması olarak varlık bulmaktadır.

5. *İllegal alan örgütü:* Parti matbaası bu süreç öncesinde ve içinde düzenli çalıştı. Ancak dağıtımda büyük aksamalar oldu. Özellikle bölge örgütlerinin alıcılarından kaynaklanan dağıtımdaki aksama sonucunda, 398-404 arasındaki 7 sayı gazete dağıtımı yapılmadı. Bu mesafeyi kapamak için bu 7 sayıyı kapsayan yayınların dağıtımı elden yapıldı.

6. *Gençlik:* Bu örgütümüz, yukarıda sayılan genel eksikleri, öğrenci yapısı gereği, en uç noktasına ulaştırmış durumdaydı. Toplumdan kopukluktan doğan olanaksızlıklar, siyaset adına yalnızca öteki örgütlerle laf yarıştırmalar, yığın çalışması dendiğinde illegaliteyi başa koymalar, vb. bu örgütte teorik kılıflarıyla ve yoğun bir dedikodu ortamıyla birlikte ortaya çıkmıştı. "Siyasal amaçlı kamulaştırma," "ses getiren eylem", merkeziyetçilik adı altında ayrı bir "gençlik partisi" isteği, üstün müdahalesini altına dalma olarak görme, legal olanaktan yararlanma fikrini legalizm olarak niteleme, gençlik şövenizmi, merkeze bilgi vermenin arkadaşı ihbar anlamına geleceği vb. görüşler, yatay ilişkiler, fakülteler arası ve kişisel çeşitli çelişkiler bu alanda at koşturuyordu.

Gençliğin, bürosundan başlayarak bütün birimleriyle toplantılar yapıldı. MK'nın gençlik örgütlenmesi konusundaki kararı aktarıldı. MK kararı çerçevesinde örgütlenme yapıldı. Bu yeni yapı içinde, gençlik üzerindeki merkezi denetim zayıflamadığı sürece, olumlu gelişmeler beklenmekteyiz.

Genel sonuç:

Merkeziyetçiliğin olabilmesi için merkezin, birincisi, ayrıntılı bilgilendirme yoluyla durumlara hakim olabilmesi, ikincisi, hem bilgilendirmenin işleyişini, hem kararların yaşama geçirilişini denetleyebilmesi gereklidir. Şu anda bunların ikisi de yoktur. Bu nedenle örgütlerin işleyişleri, büyük ölçüde örgüt sekreterinin kendi motoru, kişisel özellikleri vb. öznel etkenlere kalmıştır ve bu temelde de örgütlerde eşgüdümsüzlük ortaya çıkmaktadır. Bu sorunlar, 5. Kongre Kararları'nda işaret edilen değişikliğin uygulanmaya konma zamanının geldiğini göstermektedir. Hem bilgi alma, hem denetim açısından, merkezin eli oraya uzanmalıdır ve merkez, bu yoldan sistemini kurmalı, bilgisini almalı, dediğini yaptırmalıdır. Örgütte buna özlem de vardır. Bu konu MK'da tartışılmalı ve karara bağlanmalıdır.

3. Basın yayın ve dağıtım alanında yoğunlaşmak:

Buna yönelik olarak, çok yönlü bir hazırlık yürütülmektedir.

4. Eğitim:

Geçen MK'da alınan karar tüm örgütlere iletilmiştir. Ancak, eğitim konuları Türkiye örgütlerine henüz iletilememiştir. Eğitim konuları üzerindeki çalışma yurtdışı örgütlerimizde başlamıştır.

Tüm parti çapında *İşçinin Sesi* eğitiminin yürüyebilmesi için, gazetenin ulaştırılmasındaki sorunlar aşılmalı ve örgütlerde çoğaltılması sağlanmalıdır.

Bütün bunlar ve günlük gazete haberlerinin birim toplantılarında gündeme alınması konusunda sıkı merkezi denetim gereklidir.

5. Uluslararası ilişkileri artırmak:

Bu konuda başarılı bir girişim olmuş, Ekim Devrimi'nin yıldönümünde Küba'yla dayanışma gecesi düzenlenmiştir. Geceye katılan üç partinin ayrıca bir de ortak bildirisi çıkmış, bu bildiri merkez organımızda yayınlanmıştır.

Bu çerçevede dört partinin ortak İngilizce yayın girişimi de vardır.

Ayrıca El Salvador FMLN-FDR örgütü, yayın organları ile ilgili görüşlerimizi istedi. Kuzey İrlandalı "Irish Marksist" gurubu özellikle körfez konusundaki tutumumuzu onaylayıdıklarını belirten bir yazı gönderdi.

DUYURU

Son Merkez Komitesi kararıyla başlatılan Eğitim ve Yayın Seferberliği'ni değerlendirmek ve yeni çalışma dönemindeki örgütsel sorunları görüşmek üzere TKP Merkez Komitesi toplandı. Şubat 1990 MK *Durum Değerlendirmesi*'ndeki saptamaların doğrulanan sonuçları ve son dönemde giderek tırmanan, emperyalistler arasındaki çelişkiyi de yansıtan Körfez krizinin sonuçları üzerine görüşüldü.

Toplantıya sunulan Merkez Komitesi Sekreterliği Çalışma Raporu değerlendirildi. Ve önümüzdeki dönemdeki örgütsel çalışmaya yönelik kararlar alındı.

TKP Merkez Komitesi

Hiçbir ajitasyon-propaganda çalışmasını küçümsemeyelim

Gün, sesimizi duyurma günüdür

Bir kurumsal yapı, bir örgüt yığınlara ideolojisini ve kültürünü, iletişim araçlarıyla, propagandasıyla, ajitasyonuyla yayar. Bunların yığınlar içinde iyi bir şekilde yapılması, beceriye, ekonomik duruma ve bunları yapan kişilerin eğitim düzeyine bağlıdır. Kimi zaman söylenenler ağır gelebilir, kimi zaman ürünler hemen toplanabilir, kimi zaman ise sonuç alınamaz. Yığın çalışması, uzun ve sancılı bir süreçtir. Ancak yığının psikolojisi ve ülke koşullarına bağlı olarak güncel istemler için mücadele çerçevesinde proletaryanın devrime hazırlanacağı bu süreç de unutulmamalıdır.

Bugün burjuva ideolojisi, kendi düzenini sürdürmek için elindeki tüm olanakları kullanıyor. Basını, radyoyu, televizyonu, eğitimi, sporu, yaşamın her alanını kendi düzeninin propagandası için kullanıyor. Buna karşılık, burjuvazinin yarattığı tonla yıkım ve haksızlık varken, işçi sınıfının ideolojisinin her alanda yeterince propagandası yapılmıyor.

Partimizin hedefi, devrime öncülük etmektir. Bunun için başta işçi sınıfı olmak üzere, yığınlar bizi diğer siyasi hareketlerden ayıran özelliklerimizi bilmelidir. Farklı söylediklerimiz var, bunun propagandasını etkin bir şekilde yapmamız gerekiyor. Yığınlar bunu bilmek ister, karar verme süreçlerinde bunu dikkate alırlar. Ajitasyonumuz buna yönelik olmalı. Etkin bir ajitasyon yapabilmemiz gerekli.

Parti olarak varlığımız yanında, kendimizi de tanıtabilmemiz önemli. Bizi tanıtacak, ajitasyonumuzu yığın içinde yapacak yoldaşların yetişkinliği ve partinin çalışma anlayışını, parti yaşamı felsefesini bilmesi ve ona uygun davranması çok önemli. Çünkü yığının karar vermesinde, ideolojinin yeri kadar, ajitasyonu yapan kişinin tavrı, kararlılığı da önemlidir.

(Devamı 6. sayfada)

Sol hareket Alevilik konusunda konuşmaya yavaştan başladı

Sussalardı daha iyiydi

Nurten Keskin

Sol hareket Alevilik sorununa eğilmiyor diye yakınıyorduk. Sorunun gündemde harıl harıl tartışılmaya başlaması ve böylece kendini dayatmasıyla birlikte yavaştan "ilgilenmeye" ve görüş belirtmeye başlayanlar var. Ama ne yazık ki belirttikleri görüşler sussalar daha iyiydi detirten cinsten.

Özgürlük Dünyası'nın kasım sayısında din üzerine uzun bir yazının içinde Alevilik konusuna da kısaca değiniliyor. Kısaca değiniliyor ama bu kısa değinmeden konuya nasıl baktıkları anlaşılıyor. Önce söz konusu bölümü, aktaralım:

"İnançlarından dolayı inananları aşağılama, onların inançlarına ve inançları dolayısıyla onlara *siyasal olarak* mücadele açma, onlarla bu alanda *siyasal* sürtüşmelere girme, örneğin *sünnilere karşı* (onların göreli geriliklerinden ve sünni inanışın göreli tutuculuğundan hareketle), *bir nebze bile olsa,* yalnız gönül yakınlığı duyma eğiliminde bile kalsa, dinsel inanışlarının göreli zayıflığı ve örgütlenmeye daha açık olmaları gibi nedenlerden hareketle, *alevilerin tarafını tutma* ya da tutar görüntü verme, tahmin edilemeyecek *olumsuz* sonuçlara yol açabilir. Bu sonuncusu özellikle önemlidir, çünkü geçmişte çoğu durumda bu hataya düşülmüş, sünni inanıştaki kitleler içinde de örgütlenilememiş ve devrimci-alevi birliği görüntüsü karşısında onlar karşıya itilmiştir. Oysa alevilerin tercihi, din karşısındaki tutum açısından ateist temelin zayıflığını gösterir ve hem kolaycılığın ve hem de siyasi uyanıklık eksikliğinin kanıtıdır." *(Özgürlük Dünyası,* Kasım 1990) (İtalikler derginin)

Özgürlük Dünyası'nın getirdiği görüşleri sırayla ele alalım.

Birincisi, "inançlarından dolayı inananları aşağılama, onların inançlarına ve inançları dolayısıyla onlara *siyasal olarak* mücadele açma, onlarla bu alanda *siyasal* sürtüşmelere girme" diye bir sakıncadan söz ediyor. Ardından gelen örneği ve öteki cümleleri okumasa insan Alevilere yapılan haksızlıktan söz ediyor zanneder, ama değil. Örneğiyle birlikte söylediği gibi bunu Sünnilere yapmanın sakıncasından konuşuyor!

Bu tam anlamıyla sorunu tepetaklak görmek ya da göstermektir. Devrimciliği halkın allahıyla alay etmek, inançlarıyla tepegöz biçimde oynamak vb. gibi anlayan yeni yetme, sekter "devrimcileri" bir yana bırakırsak, hiçbir düzeyde inançlarından dolayı Sünni halka bir aşağılama, bu nedenle onlarla siyasal sürtüşmeye girme, vb. söz konusu değildir. Bunu ne devlet yapıyor, ne Alevi halk yapıyor, ne de Alevi halkı kayıran komünistler yapıyor.

Devlet yapmıyor, yapmaz, çünkü kendi ideolojisi Sünni. Alevi halk da yapmıyor, çünküonun çelişkisi çevresine zarar vermeyen sıradan halkla ve onun inançlarıyladeğilkendi inançlarından dolayı baskı gördüğü egemen sınıfla ve devletiyledir.

Sıradan halkın inancını aşağılamak, bu nedenle onunla sürtüşmek Aleviliğin doğasına aykırı. Temelinde insan sevgisi, hoşgörü gibi erdemler yatan Alevi inancının başka bir inancı aşağılayacağını, bu nedenle onunla sürtüşeceğini düşünmek egemen sınıfın tuzaklarına düşmek ve o ağızlardan konuşmak anlamını taşır. Tarihte ve günümüzde bunun bir örneği yoktur. Olan hep egemen sınıfların halka ve onun inançlarına baskısı, zulmü, katliamı ve bunun karşısında Alevi bayrağı altında toplanmış emekçi sınıfların karşı koyuşları, başkaldırıları, ayaklanmalarıdır.

Elbette devlet her dönemde sıradan halkın inanç farklarını kullanarak onları birbirine kırdırmayı denemiş, bunda zaman zaman başarı sağlamış, inanç olarak kendisine en yakınlardan başlayarak halk arasından taban da bulmuştur. Buna bakarak sorunu Alevi-Sünni çatışması, halkın birbirine düşmesi diye adlandırmak, sınıf kavgalarını "kardeş kavgası" diye nitelendirmekle aynı şeydir. Kahramanmaraş'ta, Çorum'da, Erzincan'da olanlar halkın birbirine düşmesi falan değil, Sünni devletin, gerici-faşist militanları eliyle Alevi halka karşı giriştiği katliamlardı.

Komünistler de Sünni halkı inançlarından dolayı aşağılamıyor, bu nedenle onunla sürtüşmüyorlar. Bizler ateistiz ve dinin yığınlar üzerindeki uyuşturucu etkisini biliyoruz. Ama, halkın dinsel inançlarının bugünden yarına, kolayca değişmeyeceğini de biliyoruz. Bu nedenle siyasal olarak ilk elden isteğimiz ve devrimi yapınca kuracağımız, laik bir devlettir. Kısaca özetlersek, dinle devlet işlerinin birbirinden ayrılması, devletin bir dininin olmaması, böylelikle hiçbir dinsel kesimin desteklenip, kayırılmaması, ama hiçbir dinsel inanca da yasak koyulmaması.

Böyle düşününce komünistlerin Sünni halkı aşağılaması diye bir sorun olamaz. Komünistlerin de Aleviler gibi, sıradan emekçinin allahı, namazı, niyazıyla bir alıp veremediği yoktur. Bu anlamda Sünnilikle siyasal bir sürtüşmesi de yoktur. Sorun devletin Sünni olması ve bu nedenle başta Alevilik olmak üzere öteki pek çok inanç ve davranış biçimlerine yasak koyması, kendi dinsel inancını bütün halka dayatmasıdır. Komünistler burjuva devletin bütün baskı ve yasaklarına karşı savaşım verdikleri gibi buna karşı da veriyorlar. Yani onlar sıradan Sünni emekçiye değil, Sünni devlete ve Sünniliği halkı ezmede bir araç olarak kullananlara karşı savaşım veriyorlar.

Yeri gelmişken adlarını kamuoyuna "türbancılar" diye lanse eden dinci gericiliğe de değinelim. Eğer *Özgürlük Dünyası* "Sünni inananlarla sürtüşmeyelim" derken bu şeriat yanlısı gerici siyasal akımı kastediyorsa daha da beter bir yanlışın içindedir. Bunların, dini inançlarından dolayı başörtü örten analarımız, teyzelerimiz, ninelerimizle bir ilgisi yoktur. Evinde namaz kılan ya da kimseye zararı dokunmadan camiye gidip gelen babalarımız, amcalarımız, dedelerimizle de bir ilgisi yoktur. Bunların "inananlar"la bir ilgisi yoktur. Bunlar bu gerici düzeni bile yetersiz bulup şeriatı getirmek isteyen yobaz siyasal akımdır.

Dinci gericiler bugün kan toplayabilmek, zaman kazanabilmek için devrimcilere "bizim sorunumuz sizinle değil, düzenledir, gelin düzeni birlikte yıkalım" gibi demagojiler yapıyorlar. Ve de işin kötüsü, bu demagojiye kanıp, "dinci gericilerle savaşmayalım" diyen devrimci kesimler var. Bu görüş son derece tehlikelidir. Onlara güçlenmek için ihtiyaçları olan zamanı vermek demektir. Güçlendikleri zaman ne yapacaklarını ise savundukları ideoloji söylüyor. Şeriat yasalarını uygulayıp, başta komünistler, devrimciler ve Aleviler olmak üzere din karşıtı tüm kesimleri kesmeyi amaçlıyorlar. Bunun ipuçları şimdiden yaşanıyor. Dinci gericiliğin ne yapmak istediği, nasıl bir siyasal akım olduğu, devletle, uluslararası gerici güçlerle işbirliği, Turan Dursun, Muammer Aksoy, Bahriye Üçok cinayetleriyle ortadadır.

Devrimciyseniz Alevilerin tarafını tutmak zorundasınız

Özgürlük Dünyası, "bir nebze bile olsa, yalnız gönül yakınlığı duyma eğiliminde bile kalsa" Alevilerin tarafının tutulmasına şiddetle karşıdır. Ama biz de bu tarafı tutmayı ısrarla sürdüreceğiz. Nedenlerine biraz sonra gelelim.

Özgürlük Dünyası, Alevlikle Sünnilik arasında taraf tutulmaması gerektiği sonucuna, sanıyoruz Alevliği yanlış değerlendirmekten ve dine karşı tutumun özünü iyi kavrayamamaktan dolayı varıyor. Dergi, Aleviliği bir dinsel mezhep, hatta dinsel fanatizm (!) olarak görüyor. Buna yazıdan bir örnek verelim:

"Türkiye'de *'papaz',* ilk kez bu denli gerçek papaz olmaktadır. Bizde "papaz" *şeyhtir, hoca ve imamdır, seyyittir, dededir.* Din ve dincilik, dinsel fanatizm, Bayar-Menderes dönemini de aratırcasına ilk kez bu kadar devletle birleşmiş halde ve gelişkin boyutta proletarya ve emekçilerin karşısına sürülmüş durumdadır." *(agy)*

Seyyit ve dedeyi, hoca ve imamla aynı kategoriye, hem de devletle bütünleşerek proletaryanın karşısına sürülmüş dinsel fanatikler kategorisine koymak iyimser bir değerlendirmeyle büyük bir cehalet, Aleviliği ve sınıf mücadelelerini hiç bilmemek demektir.

Özgürlük Dünyası Aleviliği de Sünnilik, Şiilik gibi birşey, bir dinsel mezhep olarak gördüğü için, dine karşı tutumu da iyi kavramadığı için devrimcinin bunlar karşısında taraf tutmaması gerektiği sonucuna ulaşıyor. Bir kere Alevilik bir dinsel mezhep değil, dini inançlar da dahil her yönden ezilen, sömürülen, baskı gören halk yığınlarının, tarih içinde, koşullara göre değişen ölçülerde dinsel kılıflara bürünmüş, ama özünde dine eleştiri ve karşı çıkış taşıyan başkaldırı ideolojisi, yaşayış ve düşünce biçimi, inanç sistemidir. Yürükoğlu yoldaş bu konuda şunları söylüyor:

"Alevilik, namazı, camii, şeriatı, orucu olmayan, İslamın yasakladığı felsefe ile yoğrulmuş bir 'din'dir. ... Alevlik ... komünistik kavramlar, tohumlar içeren bir öğretidir. Tarihimizde ezilen yığınların haksızlığa, zorbalığa karşı başkaldırı bayrağıdır. Siyasal otoriteye ve onun ayrılmaz parçası resmi İslama (Sünniliğe) karşı insanı, insan sevgisini, geniş görüşlülüğü ve kavgayı temsil etmiştir." (R.Yürükoğlu, *Okunacak En Büyük Kitap İnsandır,* Alev

---

(Baştarafı 5.sayfada)

Ajitasyon yapan yoldaşlar, biz, tüm çalışma konularımızı ve yığınlara gösterdiğimiz hedefleri öncelikle kendimiz kavramalıyız. Hiçbir yönlendirme çabamız, hiçbir üretimimiz hafife alınmamalı, ajitasyonun yapılacağı yığına göre anlatım biçimi ve aktarma şekli ayarlanmalıdır. Dil açık ve net olmalı, tüm aktarılan teorik ve pratik olaylar gerçekleri yansıtmalı. Kendimizi olmadığımız gibi göstermek, gereksiz yere boş laflar etmektense, gerçeği kavramak, düşündüğümüz yere ulaşmak için çalışmalıyız.

Partimizin ideolojisini yayan yoldaşların, propaganda ve ajitasyonda bir örnekliği sağlanmalıdır. Herkes farklı bir yöne çekiştirirse, dışarıya kurumsal kimlik farklı yansır. Bu da parti imajının farklı yansımasına neden olur. Yığınları proletaryanın devrimine hazırlayabilmek için, tüm ajitasyon ve propaganda çalışmaları bir örnek olmalı, bir noktaya vurmalıdır. Bu tür bir çalışma ile partinin kurum olarak kimliği, yığınlarda örgütlülüğüyle, disipliniyle yer eder. Kimse dışardan dağınık gözüken bir harekete gitmez. Disiplin, her zaman devrimci bir parti için önde olan öğedir.

Asla bir başka siyasi hareketin yapısına, konumuna, özenmemek gerekiyor. Her siyasi hareketin bir kültürü vardır. Türkiye devrimci hareketinde bizim hem çalışma anlayışımız, hem yapımız, hem de ilişkilerimiz açısından bambaşka bir yerimiz var. Bunları sürekli kılmak zorundayız. Başkalarının görünümüne, belgilerine özenmek, yalnızca yığınların kafasını karıştırır. Aradaki farkı, yapıyı kavramasını engeller. Oysa biz kazanmak istediğimiz kesime, tamamen kendi anlayışımızla yönelmeliyiz. Çalışma biçimlerinde diğer siyasi hareketlerden ders çıkarabiliriz, ama o kadar. Yığının bütün isteklerine yanıt verebilecek olan biziz. Bizim çalışma anlayışımız, bizim belgilerimiz. Bunu kesinlikle akıldan çıkarmamak gerekiyor.

Türkiye siyasi hareketinde en yaygın şey dedikodudur. Bu dedikoduları ne yapmalıyız, ne de bizim hakkımızda yapılanlara inanmalıyız. Bunlar geri tepen silahlar gibidir. Er geç gerçek ortaya çıkar. İt ürür, kervan yürür. Partimizin, örgütlülüğümüzün çalışma şekli, etkinliği, yapısı ile ilgili yanlış bilgilere inanılmamalı. Tüm parti yapısı her söylediğiyle gerçeklere dayanır. Yanlış bildiği, ya da eksik bildiği bir konuda konuşmamak, yalan yanlış, kulaktan dolma bilgiler söylemekten daha iyidir. Bunu daha sonra konuşalım demek, daha doğru bir anlayıştır. Partimiz, yığınlarla dürüst bir biçimde ilişki kuruyor, kurmalıdır.

Partiye bağlı olanlar ve yığın örgütleri, bölge örgütleri, semt ve fabrika örgütleri, partinin merkezi yapısı içinde kendi kimlikleri ile parti ideolojisini yığınlara ulaştırabilmenin yollarını bulmalıdır. Bu parti çalışmasını yüceltecektir. Bu tür çalışmalar, hem partinin genel moralini yükseltecek, hem de yığınlar içinde yer etmesini, daha kolay bağ kurmasını sağlayacaktır. Bölge komitesi, bölgeyi merkez komitesinden daha iyi izleyebilecek, vurguyu oraya daha kolay yapabilecektir.

Rahat, kolay ve hazır propaganda ortamlarını, fırsatlarını kaçırmamamız gerekiyor. Ajitasyon ve propaganda, partimizi yığınlara tanıtmamızın en önemli parçasıdır. Üye kazanmakla birlikte, yığınlarla olan bağımız partinin ideolojisini yığınlara aktarmamız, üye kazanmamızı da hızlandıracaktır. Üzerinde partimizin amblemi bulunan bildiri, afiş, trik, pullamaların ortalıkta dolaşması, duvarları, işyerlerini süslemesi, bizim belgilerimizi yığınlara ulaştırması, birçok şeyi yığınlara anlatacaktır. Özellikle güncel olaylarla ilgili sorunları irdeleyen, güncel eylemlere açıklık getiren bu tür propaganda araçları ile her olayı işçi sınıfına aktaran belgiler, son noktada tüm sorunların çözümünü işçi sınıfının iktidarı ele almasına bağlayan, proletaryaya kendi potansiyeliyle, TKP ile kendi devrimini hedef gösteren bir propaganda ortamı çok daha hareketlendirecektir.

Hiçbir afiş, bildiri, pul, trik ve yazılama kötü bir tasarımla yapılmamalıdır. İşçi sınıfı ve yığınlar göze hoş gelen, çarpıcı, iyi planlanmış, özenerek yapılmış, zevki ve anlayışı açık, karmaşık olmayan, anlatılmak isteneni kolayca anlatan şeylere daha fazla eğilimlidir. Afişler, bildiriler, karmaşık şeyleri değil, açık ve netçe anlatacağını anlatmalıdır.

Partimizin yığınlar üzerinde sağladığı bir imaj var. Bu imaja ve yığınların düşüncesine saygılı olmalıyız. Öte yandan yığınlar birçok düşüncemizi tanımıyor. Başta işçi sınıfı olmak üzere, yığınlara düşüncemizi ulaştıralım. Örgütümüzün yığınlar içindeki sarsılmaz yerini kuralım.

TKP'yi, proleter devrime, proletaryanın iktidarı ele alma mücadelesine öncü yapalım.

Gün, örgütlenme ve eylemle devrim için hazırlık günüdür.

Fevzi Dinç, İzmir

Yayınları, İstanbul 1990, s.166-167)

Alevlik din değildir, dinsel mezhep değildir, hele Sünnilik gibi, İran'daki Şiilik gibi, egemen sınıfa yar olmuş, bu yüzden gerici, baskıcı yanları öne çıkmış bir dinsel mezhep hiç değildir. Ama böyle bile olsaydı, devlet dini Sünnilik karşısında ezilen bir din, ya da dinsel mezhep olsaydı biz o zaman da taraf tutmak, halkın bir kesiminin dini inançlarının yasaklanması, baskı altında tutulmasına karşı savaşmak zorundaydık. *Özgürlük Dünyası* din üzerine 13 sayfa yazı yazmış, Lenin'den güzel alıntılar vermiş, doğru birçok şey söylemiş ama işin özünü hiç anlamamış.

Hadi diyelim ki Alevilik bir din, biz de bir an öyle kabul edip o çerçeveden bakalım soruna. Ama devlet taraf tutuyor ve bu dini yasaklıyor, eziyor, horluyor, aşağılıyor. Biz buna ses çıkarmayacak, karşı durmayacak mıyız? Devletin ezdiği bir din kesiminin yanında durmamak, devlete karşı onun tarafını tutmamak, onun ezilmesini, yasaklanmasını ortadan kaldırmak için savaşmamak, ya da onun savaşımına destek vermemek, objektif olarak devletin yanında durmak, egemenin tarafını tutmak anlamına gelir. Halkın inanç ve düşüncesine baskıyı, yasağı, dayatmayı savunmak demek olur.

Aleviler üzerindeki baskı ve yasakların kalkması için savaşım vermenin ve onların bu uğurdaki savaşımına destek olmanın, yani devlete karşı Alevilerin tarafını tutmanın Sünni inançlar taşıyan halk için de hiçbir zararı yoktur. Tam tersine yararlı, gerekli, hatta zorunludur. Eğer biz devrim yapmak, işçi-emekçi yığınları kendi kurtuluşu için ayağa kaldırmak istiyorsak, onları ezilen tüm kesimlerin haklarını savunmak doğrultusunda eğitmek zorundayız. Nasıl ki, ezilen ulus sorununa yaklaşımda, ezen ulus proletaryasının enternasyonalist bir ruhla eğitilmesi can alıcı önem taşıyorsa bu da öyledir. Nasıl ki, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını tanımayan ve bu uğurda savaşım vermeyen bir Türk proletaryası kendini de kurtaramazsa, Alevilerin baskıdan, ezgiden kurtulması için savaşım vermeyen bir Sünni proletarya da kendini bile kurtaramaz.

Üstelik durum böyle de değildir. Bizim işçi emekçi sınıflarımızın büyük çoğunluğu Alevidir. Alevilik de ilerici, devrimci, eşitlikçi, halkçı, komünistik değerler taşıyan bir "din"dir. Böyle olmasaydı da biz onun haklarını savunmak zorundaydık ve belki o zaman onların yanında durmak bizim için zor olurdu. Ama ne şanslıyız ki, haklarını savunmak zorunda olduğumuz Alevilik denen "din", devrimci hareketin bugün bile tamamen oturtamadığı, benimseyemediği son derece güzel değer yargılarına ve davranış biçimlerine sahip, egemen sınıfların baskı ve zulmüne karşı köylülerin başkaldırılarının, ayaklanmalarının, yaşam biçimlerinin ideolojisi, devrimci hareketimizin atasıdır. Yani, sorun yalnızca onların haklarını savunmak da değil, aynı zamanda onlardan öğrenmektir. Kökümüzü, geleneğimizi, törelerimizi bilmek, yarını kurmakta onlardan yararlanmaktır.

Rotterdam Alevi Kültür Derneği, Pir Sultan'ı anma günü düzenledi

Varalım eteği tutuşturmaya

Rotterdam Alevi Kültür Derneği'nin yığınsal ilk eylemi olan Pir Sultan'ı anma günü, çok güzel geçti.

İlk olmanın sonucu bazı organizasyon eksikleri olduysa da, katılımın beklenenin iki katı olması, insanlardaki heyecan ve düzgün program bunları unutturdu.

Çeşitli devrimci çevrelerden de toplantıya katılanlar oldu. Dernek yöneticisi bir arkadaşımızın yaptığı, çerçevesi güzel çizilmiş konuşmada bu çevrelere de seslenildi.

Buradan bütün yazarlara söyleyeceğim var. Alevilik konusunu araştırmış-öğrenmiş ve kitap haline getirmiş herkesin eline sağlık. Biz hepisini bugüne bir katkı olarak görüyoruz. Ama araya şu çizgiyi de okuyucular, halk ve Alevi toplumu koyacaktır: Şu yazar devletin, düzenin yandaşıdır. Bu yazar, kendi halinde, araştırmak ve yayınlamaktan başka derdi olmayan bir insandır. Ama şu yazar konuyu hakkıyla araştırmış, Alevi toplumunun bugünkü sorunlarına çözüm önerisiyle birlikte yayınlamış. Alevi toplumu hoşgörülüdür, bilir fakat dinler. O zaman bir yayın masasının önünde durup da, "bu kitap yayınlanmasa da olurdu", "slogancı", "yazarı entel" gibi konuşmak, hele kendisi de bir yazarsa, her açıdan yanlış olmuyor mu?

Bazı çevreler "Alevilik siyaset dışıdır" diyorlar. Konuşmacı arkadaşımız bu noktaya da açıklık getirdi. Evet, Alevilik burjuva siyasetine bağlı olamaz. Çünkü, onların hepsi üç aşağı beş yukarı aynı dedenin torunlarıdır, Osmanlının. Babaları da Türkiye Cumhuriyeti burjuvazisi ve emperyalizmdir. Biz elbette bu arenanın dışındayız. Bu tarafı böyle açık, net görüp kesmek gerekiyor.

Öte yanda, Aleviliğin kendi siyaseti var, fikirleri var. Tabii siyaset var, siyasetin olmadığı *hiçbir* alan yoktur. Alevilik, bin yıllık deneyimi bugüne aktaracak. Bunu açıkça şöyle yazabiliriz: *"Alevilikten öğrenilecek."* Kısa, fakat çok şey anlatıyor. İçinde neler yok ki: Sevmek, saymak, haksıza düşman olmak, dövüşmek, dosta dost olmak, dava için aç kalmak, kellesiz kalmak ve de başarmak.

Şimdi burjuvazinin eteklerini tutuşturan da budur. Ya bir de Aleviliğin tarihteki anti-feodal siyaseti, bugünün anti- kapitalist siyasetine dönüşürse! Etek tutuşturan budur.

Varalım bu eteği daha da tutuşturalım. Ezgiye, baskıya, onursuzluğa, açlığa, sömürüye karşı, insanca bir yaşam için varalım bir olalım.

H. Kar
Hollanda

Rotterdam Alevi Kültür Derneği Yönetim Kurulu Üyesinin konuşması:

Gerçek demokrat insan, ezilenden, inancı ve kültüründen dolayı horlananlardan yana olmalı, onların haklı istemlerini desteklemelidir.

Dostlar,

Yurdumuzdan kilometrelerce uzak, yadellerde olmanın birçok sorununu yaşarken, Banaz'dan, Türkiye'den çok uzak Hollanda'da Pir Sultan'ı anmak, onu yaşatmak ne kadar güzel birşey.

Evet, yurtdışında olmanın birçok sorununu yaşıyoruz. Fakat burada bulunan Aleviler olarak üzerimizde devlet baskısı olmadan, belki de tarihte ilk defa bu kadar serbestçe örgütlenme, kendi kültürümüzü ve felsefemizi yaşatma olanağını elde etmiş bulunuyoruz.

Gönül ister ki Türkiye'de insan ayrımcılığı olmasın, ırk-mezhep ayrımcılığı olmasın, devlet bütün kültürlere hoşgörü ile baksın. Fakat Türkiye'yi yönetenler, özlemini çektiğimiz bu hoşgörüden çok çok uzakta.

Hollanda'da Türkiye'ye nazaran daha ileri demokratik bir ortamda yaşıyoruz. Hollanda'da birçok olanakların olduğunu hepimiz biliyoruz. Biz bugüne kadar bu olanaklardan maalesef yararlanamadık. Bizim Hollanda'da böyle bir dernek kurmamızdaki başlıca nedenlerimizi şöyle sayabiliriz.

-Alevi kültürünü ve felsefesini yaşatmak.

-Alevilerin içine düşmüş olduğu kimlik bunalımını çözmeye yardımcı olmak.

-Gençliğin "biz neyiz" sorusuna cevap verebilmek.

-Hollanda toplumunda, ırkçılığa, Alevi-Sünni ayrımcılığına karşı olmak.

-Hollanda toplumuna, bütün Türkiye'lilerin Sünni olmadığını, bizim de varlığımızı anlatmak.

-Radyo, televizyon gibi iletişim araçlarından yararlanmak.

-Hiçbir siyasi hareketin yörüngesine girmeden, politikayı Alevi toplumunun çıkarları için yapmak.

Bu saydıklarımızın hayata geçirilmesi, ancak örgütlü bir çalışma sürdürmemizle mümkün olabilir.

Dostlar,

Aleviliği Holanda'da yeni yeni tartışırken, ülkemizde çok ilginç gelişmeler oluyor.

Selçuklu döneminden günümüze kadar Alevi toplumunu kendileri için bir tehlike olarak gören ve Alevi toplumu üzerindeki baskı ve zulmü hiç eksik etmeden, onu fiili olarak yoketmek isteyen devlet, bugün eskiye nazaran daha sinsice, Aleviliği geçmişinden ve kendi gerçekliğinden kopararak Sünnileştirme politikaları gütmektedir.

Yıllarca Alevilerin varlığını inkar eden devlet, birdenbire Alevi dostu olmaya başladı. Alevileri Diyanet İşleri'ne davet eder oldular. Ve maalesef bu sinsi politikaya kendine "Alevi lider" sıfatı yakıştıran bir takım kimseler de alet oldular.

Biz tarihin her döneminde istismar edilmiş, ezilmiş bir toplumuz. Onun için atacağımız her adımı iyice düşünerek atmak zorundayız. Devlet bugün Alevilere neden ilgi duymaya başladı dersiniz? Bizce bunun cevabı gayet açık!

Bugün Türkiye bir İran değilse, nisbi olarak laiklikten ve cumhuriyetten söz ediliyorsa bunu biraz da laikliğin ve cumhuriyetin savunucusu Alevi toplumuna borçludur. Güdülen amaç, Alevileri bu geleneklerinden ve demokrasi güçlerinden koparmaktır. Karşımızda insan haklarına saygılı, demokrasiden yana bir iktidar ve onların azınlıklara yönelik reformları yoktur. Aksine, insan hakları, laiklik ve demokrasi düşmanı bir yönetim vardır.

Ülkede şeriat manevraları yapılabiliyorsa, laiklikten yana bilim adamları öldürülüyorsa, bilin ki bu tehlikeli gelişmeler bir gün bizim de kapımızı çalacaktır ve onun için biz aldığımız tarafı açıklamak zorundayız. O da demokrasiden, laiklikten ve bilimden yana olmaktır.

Bu temelde, Alevi örgütlerini, laikliği koruyan, demokrasiden yana, asimile edilmeye karşı örgütlülüklere dönüştürmeliyiz. Çünkü bu saydıklarımızın karşıtı, Türkiye'nin şeriata, karanlığa gömülmesi ve Aleviliğin sonu demek olur.

Dostlar,

Bazı devrimci-demokrat arkadaşlar, kimileri yayınları aracılığıyla, kimileri sözlü olarak "Alevi derneği" kurmakla ayrımcılık yaptığımızı, gericilik yaptığımızı söylüyor.

Evet Alevi-Sünni ayrımcılığı yapılmamalı. Bizim çıkış temelimiz de bu. Ama Alevi-Sünni ayrımcılığı yapılmamalı derken, bizim Aleviliğimizi inkar etmemiz veya gizlememiz anlaşılmamalı. Eğer gerçekten karşılıklı saygı ve sevgi temelinde birlikte yaşamaktan söz ediliyorsa, insanlar birbirlerini olduğu gibi kabul etmeli, o temelde dostça bir arada yaşanmalıdır.

Herhalde, bu arkadaşlara göre, biz Aleviliğimizi ne kadar gizlersek, ayrımcılık o derece ortadan kalkar. Örgütlenmek başkalarının hakkı olduğu gibi bizim de hakkımız. Aleviyiz diye kendimizi tanıtmak en doğal hakkımız ve biz bundan utanç değil, kıvanç duyuyoruz.

Yine kendilerine devrimci-demokrat diyen kimi arkadaşlar, bizleri devletin oyununa gelmekle, Alevi gericiliği yapmakla, mücadeleyi bölmekle, vs. suçlamaktadırlar.

Bu arkadaşlara göre, Aleviler haklarını aramadıkları sürece ve örgütlenmedikleri sürece ilericidirler, fakat ne zaman biraraya gelir örgütlenirlerse, o zaman gericinin en alasıdırlar!

Gerçek demokrat insan, ezilenden, inancı ve kültüründen dolayı horlananlardan yana olmalı, onların haklı istemlerini desteklemelidir.

Devlet oyunu var diye, insanların haklı taleplerini görmemezlikten gelmek, onları devletin kucağına itmek, o insanların bu konu hakkında ne kadar demokrat olduklarını da gösterir. Ve gerçekten devlet oyunu varsa, bunu açığa çıkarmak gerçek demokratların görevi olmalıdır. Bu arkadaşlara son olarak şunu söylemek istiyorum.

Bugün, burada Pir Sultanı anmak gericilik oluyorsa, biz gericiyiz.

Cem bağlayıp, semah dönmek gericilik oluyorsa, biz gericiyiz.

Laikliği savunmak ve yaşatmak gericilik oluyorsa, biz gericiyiz.

Dünyada, hoşgörü, barış, huzur içinde yaşamak istemek gericilik oluyorsa, biz gericiyiz.

Bizse yıllardır unutturulmak istenen, horlanmak, aşağılanmak istenen Aleviliği yaşatmak, Alevi olma onuru ile yaşamak gericilik ise, biz gericiyiz.

Burada çok önemli bir konuya daha değinmek istiyorum: Bugün, burada düzenlenen etkinliği mümkün olduğu kadarıyla Pir Sultan Abdal sevenlerine duyurmaya çalıştık. Bunun için bir basın bildirisi hazırlayarak, Hollanda radyo, televizyon kurumunun (NOS) Türkçe yayın yapan bölümüne gönderdik. Radyoda çalışan arkadaşlar, kendilerine gönderdiğimiz bildirinin yanı sıra, 3-5 kez telefon ettikten sonra, cuma akşamı duyuruyu yayınladılar. Anma gününün pazar günü olacağını bildikleri halde cumartesi olacağını duyurdular.

Biz bu hatanın bilinçsiz olarak yapıldığını düşünerek, kendilerini tekrar aradık. Cumartesi günkü yayınlarında hatalarını düzeltmelerini istedik. Kendilerinden aldığımız yanıt şu oldu: "Yapılacak birşey yok, düzeltemeyiz." Telefon görüşmesi yapan arkadaşımız, kendilerini ikna etmeye çalışırken, "işimiz yok da sizinle mi uğraşacağız" diyerek, telefonu arkadaşımızın yüzüne kapattılar.

Biz anladık ki, bu bilinçsiz bir hata değil, bilinçli yapılan bir hatadır. Çünkü aynı gün Rotterdam'da başka bir etkinlik daha vardı, o etkinlikle bizim anma günümü çakıştırmak istediler.

Biz, bu arkadaşların Alevi Kültür Derneği'ne karşı bu tavırlarını kendilerine çok görmüyoruz. Çünkü bu insanlar, senelerdir yapılan anti-Alevi propagandanın şu ya da bu şekilde etkisindedirler. Fakat ne olursa olsun, kendilerine "demokratız" diyen bu insanlar, Osmanlı zihniyetinden vazgeçmelidirler.

Kendileri, biz Alevilerle uğraşmayacaklarını söylüyorlar. Fakat biz onlarla uğraşacağız. Radyo onların babalarının çiftliği değildir.

Sizleri, biz Alevilere karşı takınılan bu anti-demokratik tutuma karşı radyoya telefon ederek, ya da mektup yazarak protesto etmeye çağırıyorum.

İzmit mitingi düzenleyenler madencinin taşıdığı coşkuya set çekemediler

İşçinin coşkusunu tepeden engelleyemediler

Birçok eylemde olduğu gibi, miting öncesinde işçilerde gözle görülen coşkunun mitinge yansıması "tepeden" engellenmeye çalışıldı ve bu başlangıçta mitinge yansıdı. Ama engellenemeyen bir coşku vardı. Bunu, baretleri ile kilometrelerce öteden gelen bin civarında maden işçisi omuzlayıp getirmişti.

9 Aralık 1990 günü İzmit'te düzenlenen Sendikal Haklara Saygı Mitingi'ne kitlesel katılma kararı almıştık. Mitingi, ikisi birleşme aşamasında Çelik-İş, Otomobil-İş ve Özdemir-İş sendikaları ortaklaşa organize etmişlerdi.

Miting öncesi hafta içinde metal işkolunda Otomobil-İş'e bağlı birçok işyerinde grev kararı alınmış, geriye sayım başlamıştı. Miting sonrası hafta içinde ise, Çelik-İş ve Özdemir-İş grev kararı alacaktı. Bu miting işte bu yüzden önemliydi. İşçilerin, burada yoğunlaşacak birlik ve coşkusu, onların grev mücadelesine katkı yapacaktı.

Sabah erken saatte İzmit'e indik. Toplanma yerine giderken karşılaştığımız manzara gerçekten görülmeye değerdi. Bütün ara sokaklar işçilerle doluydu. Siyasi örgütlenmeler, ha deyince kortejlerini rahatlıkla oluşturabiliyorlardı, ama işçiler için bu, kalabalık yüzünden biraz daha uzun zaman alıyordu. Hangi sokağa baksanız, 150- 200 kişilik işçi gurupları, bir bayram sevinciyle, kortej oluşturmaya çalışıyorlar ve belli ki, yaptıkları işe her zamanki gibi çok da önem veriyorlardı.

Öğlene doğru kortejler birbirine eklenmiş, yürüyüşe hazır hale gelinmişti. Biz de katılımı en fazla siyasi gurup görünümündeydik. Bu arada meydana gelen tatsız bir olaya değinmeden edemiyeceğim. Kortejler yürümeye başlamadan önce ezan okunmaya başlamış ve başta sendika yöneticileri olmak üzere, birçok siyasi yapı, ezana saygı(?) göstermek için yere çökmüştü. Kortejimizden de birçok insan, atılan sloganlar yüzünden ezanı duymadıklarından, ne olduğunu bile anlayamadan, otomatik olarak yere çöktü. Görevli arkadaşlarımızın kalkma yolundaki uyarılarına hemen uyuldu. Önümüzdeki DKP'lilerin, "oturmayacaksınız kortejden çıkın" şeklindeki uyarıları tabi ki dikkate bile alınmadı. Tavrımız doğruydu, ancak organizasyon eksikliğimiz çok bariz bir şekilde ortadaydı.

Yürüyüş başladığında "işçiler birleşin, Türk-İş'te devleşin" sloganını yükselttik. Artık propaganda şiarı olmaktan çıkmış, yaşamda yansımasını bulmaya başlamış bu slogan, bu yansımadan rahatsızlık duyan, işçi sendikalarını basarak, sendika binalarını tahrip ederek, orada buldukları sendika çalışanlarını döverek, işçileri "öz-be-öz-bağımsız" tekkelerine mahkum edip, onları ortak mücadeleden ayırmaya çalışanlar tarafından tabi ki yuhlanacaktı. Ama bu cılız ses, her zaman olduğu gibi işçilerin birlik sloganıyla boğuldu. İşçiler, kendilerine sunulan "öz-be-öz bağımsız" sendikaları bir kenara bırakıp, mücadelenin yalnızca birlikte meyva vereceğini görüyor, "işçiler birleşin" sloganını atıyorlardı. Nerede birleşeceklerini söylemiyorlardı ama yaşıyorlardı. Çünkü onlar, işin eyyamcısı değil, eylemcisiydiler.

Yürüyüş sırasında açık bir hedef oluşturmamaları için, biz, siyasi gurupların sendikalar arasına dağılmasını istiyorduk. Bu doğrultuda diğer siyasi guruplardan uzak durma çabamıza rağmen, bu guruplar birbirinden medet umarcasına habire biraraya geliyorlar ve savunma ekibine sahip tek kortej olmamızdan dolayı önümüzde ve ardımızda bitiveriyorlardı. Hatta Sosyalist Gençlik, kortejimizde yer almayı istedi.

Birçok eylemde olduğu gibi, miting öncesinde işçilerde gözle görülen coşkunun mitinge yansıması "tepeden" engellenmeye çalışıldı ve başlangıçta mitinge yansıdı. Ama engellenemeyen bir coşku vardı. Bunu, baretleri ile kilometrelerce öteden gelen bin civarında maden işçisi omuzlayıp getirmişti. Metalci sınıf kardeşlerine destek vermek için gelen madenciler mitingi sahiplendiler ve havayı bir anda değiştirdiler. Madencilerin miting alanındaki kararlı, militan ve disiplinli tutumları tüm alanı coşku seline boğdu.

Bu miting, genel grev konusunda bizim sürekli uyarı yaptığımız bir eksikliği bir kez daha su yüzüne çıkardı. Bırakın genel grevi örgütlemek, miting alanındaki insanları birarada tutmaktan aciz "öncüler", örgütsel hiçbir hazırlık yapmadan habire genel grev çağrısında bulunuyorlar. Ancak gelişen işçi sınıfı eylemleri, gerek Zonguldak'ta gerekse metal, tekstil işkollarındaki ve Seka'daki grevler bu "öncü"lerin kendi gerçekliklerini görmelerine yardımcı olacaktır sanıyorum.

Böylesine keskin bir ortamda bizlere daha çok görev düşüyor. Evet politikamız doğrudur. Çünkü, sınıf mücadelesinin en gerçekçi tahlilleri üzerine oturtulmuştur, sınıf mücadelesinin yansımasıdır. Ancak bu yetmez, yalnızca "öncü adayı" olmak anlamsızdır. İşçi sınıfı öncü adayını değil, öncüsünü tanır. Bunun için, doğru politikamızı sınıf mücadelesine dişimizle, tırnağımızla, kanımızla kazımamız gerek. Bunu, attığı slogana kendisi bile inanmayan insanlarla yapamayız. Bunu yapabilmek için, sloganlarımızı o gün miting alanındaki madenciler gibi, inançla, azimle, dimdik ayakta yükseltelim.

İşçiler birleşin, Türk-İş'te devleşin!

Demokrasi için tek yol devrim!

Atakan Demir, İstanbul

İzmit mitingine katılanların havası eskiye göre çok farklıydı

İzmit de hareketl niy r

Yoldaşlar merhaba!

9 Aralık'ta İzmit'te yapılan "Emeğe ve Sendikal Haklara Saygı" mitingi göstermiştir ki işçi sınıfı artık kararlıtutumuyla burjuvaziye korku salmaktadır. "İşçiler birleşin, iktidara yerleşin" sloganının herkes tarafından benimsenmesi, sorunun ekonomik değil, siyasal kazanımlarla çözüleceğini işçi sınıfının algılamakta olduğunun en güzel bir göstergesidir.

Altmış binin üzerinde katılımla gerçekleşen mitinge gelenlerin, havası, eskiye göre çok değişikti.

Bu durum, Zonguldak'ta en militan biçimiyle açığa çıktı. Zonguldak'ta başlayan eylemler, 12 Eylül sonrası süreç içinde yeni ve üst düzeyde bir dönüm noktası olmaya adaydır. Yığın hareketinin yükselmesinde büyük rol oynamıştır. Bu deneyimden çıkan dersleri, tüm taban içinde hissetmektedir.

Nitekim benzeri bir örnek Soma'da da yaşanmıştır. Toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin uzamasını gerekçe gösteren maden işçileri, eş ve çocuklarıyla yürüyüşe geçiyorlar. 5 bin dolayında maden işçisinin bu eylemi esnaftan ve diğer emekçi katmanlardan da sempati görüyor. Onların da saflara katılımıyla, boş tencere ve boş cüzdanla, slogan atarak gerçekleştirilen protesto yürüyüşü madenci anıtına kadar sürüyor.

Yeni alınan grev kararlarının uygulanmasıyla, İzmit de oldukça hareketli ortam yaşayacak illerden biri olma konumundadır.

Özdemir-İş'e bağlı 7 fabrikada 1860, Otomobil-İş'e bağlı 22 fabrikada 6255 olmak üzere, toplam 29 fabrikada, 8115 işçiyi kapsayan grev kararı alındı. Ayrıca, 4 fabrikada 2150 işçiyi kapsayan grev kararının da yıl sonuna kadar çıkması bekleniyor.

Buna bir de, metal işkolunda Türk Metal'e bağlı fabrikalarda 26 Aralık'ta başlayacak olan grevleri katalım ve daha birçok büyük grevin de sırada olduğunu hatırlatalım. Burjuvazinin yönetme güçlükleriyle vb. birlikte değerlendirirsek, diyebiliriz ki, devrimci durumun ayak sesleri duyuluyor.

Partimizin bu dönemde güçlenme (nicel olarak) şansı çok fazladır. Bu nicel güçlenmeyi aynı zamanda nitel güçlenmeye dönüştürmek yoldaşlara düşmektedir. Zamanında kendini bu ortama hazırlamış olduğu için partimizin buna da gücü fazlasıyla vardır. Yalnız bu aşamada gevşemeden, parti disiplinine sıkı sıkıya sarılarak çalışmalıyız. Başka zamanlar 6 ayda bir kişi kazanabiliyorsak, bu dönemde 6 haftada birden fazla kişi kazanma şansımız vardır. Yeter ki propaganda ve ajitasyonu yerinde yapalım ve sonuçlarını örgütlenmeye yansıtalım.

Bu açıdan bakınca, teoride olmasa da, pratikte bazı eksiklerimizin olduğu açıktır. Bu ortamda kazanılacak deneyimlerle bunları da gidermeliyiz. 9 Aralık'taki mitingde yoldaşların çoğunun parti yaşının genç olması nedeniyle, bu eksikliklerin bazı örneklerini gördük. Bu örneklerin sonucunda doğan önerilerimi sunmak istiyorum.

Çok fazla pankart açıldı. Bu hem kortejin dağınık olmasını, hem de açılan pankartların okunmamasını getirdi. Hepsi birbiri içine girince, pankartların hiçbiri net görünmedi. Halbuki yalnızca üç pankart olsa daha iyi olurdu. Pankartların uzunluğunu da standartlaştırmak gerekiyor. Pankartın biri (İşçinin Sesi) yola sığmıyor, hem korteji, hem görüntüyü olumsuz etkiliyor.

Önüne gelenin slogan atması, parti disiplininden kopmaktır. Tamam, herkes ortam gereği coşunca, içinden geleni dışarıya vurmak ister, ama kimse başkasının görevini üstlenmeye kalkmamalıdır. Zaten herkes kendi görevini yaparsa sorun kalmaz. Disiplini doğru algılamalı, coştuğumuzda kendimizi frenlemesini bilmeliyiz.

Birçok yoldaşımız yorulunca çömelerek dinlenme yoluna gittiler, bu arada atılan sloganlara da eşlik edemediler. Kimseyi suçlamak istemiyorum, yalnızca eleştiri mekanizmasının işlemesini istiyorum. Bence daha özverili olunması gerekirdi. Böyle ortamlar yılda kaç kez oluyor? Eğer 3-4 saatlik bir özveriye katlanamazsak, sınıfın öncülüğünü nasıl yapacağız?

Ayrıca bir sloganın kaç kere atılacağını standartlaştırmak gerekiyor. Kimisi iki kez, kimisi üç kez, kimisi de dört veya beş kez atılıyor. Sonuçta akustik kavram kalmıyor. Bundan sonra tüm sloganlar herkes tarafından aynı sayıda atılırsa, bu, kitle üzerinde de daha olumlu etki yapar. Bu sayının üç olması bence akla en yatkını. Böylece kim nerede olursa olsun, katılacağı her eylemde bir sloganın üç kez atılacağını bilirse, düzensiz sesler çıkmaz. Eğer daha fazla atılması gerekirse slogan tekrar atılır.

Aynı eksikleri bir daha tekrarlamamak dileğiyle.

Derya Deniz, İzmit

Mad ncil r de İzmit'teydiler

Merhaba yoldaşlar,

Bu yazımda, size 9 Aralık'ta İzmet'te yapılan Emeğe ve Sendikal Haklara Saygı mitinginden söz edeceğim.

Mitingi metal işkoluna bağlı üç sendika düzenledi. Çevre illerden ve Zonguldak'tan birçok işçi geldi. Burjuva basını, sayıyı 10 bin ile 30 bin arasında gösterdiyse de sayı çok daha fazlaydı. Mitingi düzenleyen sendikalar 25 Aralık - 30 Ocak tarihleri arasında greve çıkacaklar. Ama bunun coşkusunu alanda tam olarak yansıtmadılar. Zonguldak'tan gelen maden işçilerinin coşkusu olmasa, miting oldukça sönük geçecekti.

Bize gelince: Oldukça fazla olan ve işçi sınıfını hedef alan pankart ve sloganlarımızla farklılığımız ortaya çıkıyordu. Diğer sol guruplar kendi açmazlarını, pankartlarına ve sloganlarına da yansıtmışlardı. Mitinge işçiler ve gençlik olarak katıldık. Miting boyunca "işçiler birleşin, iktidara yerleşin", yaşasın işçilerin birliği", "madencinin öfkesi, işçinin gür sesi" vb. birçok slogan attık. Bir Mayıs ve Avusturya işçi marşlarını söyledik.

Bu sırada polisin saldırılarını da hep boşa çıkardık. Daha yürüyüşün başından beri polis, bizi işçi sınıfından tecrit etmek, ayrı tutmak ve saldırılarına uygun hedef durumuna sokmak için uğraştı. Yürüyüş başladıktan sonra da saldırdı, ama dağılmadık, pankartlarımızı kaptırmadık.

Bu mitingle de TKP, işçinin içinde işçinin sesini yükseltti ve haykırdı:

İşçiler birleşin, iktidara yerleşin!

Erdal Karadeniz, İstanbul

Hiç susmamak üzere!

Selam

9 Aralık Pazar, İzmit mitingindeyim.

Mitingde bir işçi arkadaş aldığı ücretin yetersizliğini, geçinemediğini, ezildiğini, vargücüyle haykırıyordu.

Yerinde duramıyor, hopluyor, yumruğunu savuruyor, sadece sesiyle değil, bütün vücuduyla, mimikleriyle, kalabalık kitleye sesini duyurmaya çalışıyordu.

İlk defa böylesine içten bağıran birini gördüğümden, şaşkınlıkla onu izliyordum. Bugüne kadar bu denli etkilendiğimi hatırlamıyorum.

Birden arkamdan duyduğum bir ses beni allak bullak etti: "Şu adama bak, nasıl bağırıyor, oysa 700 bin lira maaş versen susar". Çok etkilendim.

Susmak istemiyorum, bunun için de *İşçinin Sesi*'ne katılmak, çevremdeki insanların susmamaları için çalışmak istiyorum.

Hiçbir zaman susmamak üzere.

Berna Kaya, İstanbul

Komünist bilincimize sorunları önceden görüp, yaratıcı önlemler almak yakışır

Sonradan "üzülmek" fayda vermez

İlle de bir dernek ya da derginin açılmasını beklemeyelim, *İşçinin Sesi* sayfalarını kullanalım. Bölgelerdeki gençlik çalışmalarından, politikalarımızdan haberdar olalım.

Biz gelişen ve gittikçe güçlenen bir partiyiz. Partinin maddi güçlülüğünü belirleyen ise bölgelerdir. Bölgeler her geçen gün daha da gelişiyor ve çoğalıyor. Bununla birlikte de yeni yeni alanlar karşımıza çıkıyor. Bizlerin ise bunlara hazırlıklı olması gerekmektedir. Kaba bir tabirle, yumurta kapıya dayandıktan sonra yapılan çalışmalardan yeterli verimi alamıyouz.

Ben bu konuda, burada, gençlik örgütlenmesi içinde çalışan yoldaşlara eleştirilerimi sunmak istiyorum. Neden denirse, partiyle tanıştığımdan beri bütün *İşçinin Sesi* sayıları elimde olmasına rağmen, yayında öğrenci gençliğin neleri tartıştığı, gündemi nelerin belirlediği, bu alanda çalışmanın nasıl yapılacağı konusunda elle tutulur hiçbir bilgiye raslamadım.

Gençlik alanı, gençlik örgütlenmesinin politikalarının merkezi olarak belirlenmesini istiyor. Aynı konuda, İstanbul farklı, Ege farklı görüş bildiriyor. Bunun böyle olmaması gerekir deniyor. Söylenecek birşey yok, tamam. Doğrudur fakat, bunun böyle olması için neler yapıldı, birşeyler yapıldı mı, ya da hangi çalışmalara hız verildi? İlle de bir dernek, ya da derginin açılmasını mı bekleyeceğiz? Mutlaka dernek ve dergi çok yararlı olacak, ancak bunlara kavuşuncaya kadar beklemeyeceğiz. Bunun için, şimdiye kadar kullanılmamış *İşçinin Sesi* sayfalarını pekala kullanabiliriz.

Bu konuda çalışma yürüten yoldaşlara sesleniyorum, okullarda veya öğrenci derneklerinde nasıl bir çalışma başarıya ulaşır, dikkat edilecek noktalar nelerdir? Eğer bu konulardaki tecrübelerinizi, yaptığınız çalışmaları yayın organına gönderirseniz, bizler de bundan yararlanmış oluruz.

Değinmek istediğim bir başka konu da, öğrenci gençlik çalışmalarının yalnızca üniversite düzeyinde yürütülmesi. Oysa bugün, liseli gençliğin çalışma programlarının hazırlanması döneme denk düşen çalışmalardır. Liseli gençlerin içinde büyük bir potansiyel olduğu görülmektedir. Üstelik bu potansiyel, her geçen gün artıyor. Hazırlıksız yakalanmayalım. Bu konudaki çalışmalarınızdan da haberler bekliyoruz.

Yoldaşlar işçi alanı örgütlenmesi ile, öğrenci gençlik örgütlenmesi birbirine oldukça yabancı alanlardır. Çok farklı istekleri, çok farklı beklentileri, çok farklı eylemlilikleri vardır. Bizim bölgede, geniş öğrenci kitlesi bulunmakta. Beklersek, bu kitleyi küçük burjuva tabanlı örgütlerin kucağına atmış olacağız. Daha sonra da bu cevherlerin yanlış politikalarla nasıl harcandığına, nasıl eritildiğine üzülerek, ah çekeceğiz. Aynı zamanda da böyle bir enerjiden, böyle bir tabandan partiyi de mahrum etmiş olacağız. Sorunları önceden görüp, yaratıcı önlemler almak, komünist bilincimize yakışan davranıştır.

İşte benim öğrenci örgütlenmesindeki sabırsızlığım, aceleciliğim bundandır. Bu konudaki öğrenme açlığım, gençlikten yoldaşlarla konuşma isteğini doğuruyor. Bu da bazen konspirasyonda olumsuzluklara yol açabilir.

Bu konuya yeterli ilginin gösterileceğine inanarak, yoldaşlarıma yapacakları çalışmalar için başarılar dilerim.

Hakan Çelik, İzmit

Mücad le den gençlik, g lec ktir

Öğrenci gençlik bugün, kimi zaman için için, kimi zaman fokurdayarak kaynayan bir kazan gibi. Fakat bazı anlayışlar, özellikle öğrenci gençliğin mücadelesinde göreceli olarak etkili olan anlayışlar, mücadeleye tüccar kafası ile bakıyorlar. Yani, şöyle bir eylemlilik yaratırsak, bu eylemlilik sonucunda kendimize şu kadar adam katma ihtimalimiz var mantığıyla hareket ediyorlar. Bu mantık, temelinden hatalı, samimiyetsizce yaklaşımın bir örneğidir. Yaratılmasının koşulları yokken, ayakları havada bir sürü oluşum öneriliyor.

Bu ve buna benzer girişimler sonuçta, bazılarının apolitik olarak suçladığı öğrenci gençliğin büyük bölümünü dışımıza itiyor. Bu kesimlerin eylemlerimizi yapay bulması da çok normal. Önümüzde birçok somut sorun dururken (ulaşım, yemek, barınma, fakültenin temizliği, gerici hocaların öğrencilere karşı tavrı, vb.) sanki bu sorunlar, devrimci öğrencilerin sorunları değilmiş gibi, yapay eylemlilikler yaratmak, devrimci harekete zarar veriyor. Bize şu gözle bakmalarını sağlar: "Bu adamların amacı, sorunların üzerine gitmek, doğru çözümler getirmek değil, eylem için bahane aramak."

Devrimci öğrenciler bunu görmediği sürece, atacağı adımlar küçük olmaktan ileri gidemez. Bu, gençlik yığınından kopuk gençlik hareketinin ta kendisidir. Gençliğin sorunlarını devrimci öğrenciler çözemez. Devrimci öğrencilerin önderliğinde, öğrenci yığınları çözer.

Bu yığınlarla nasıl kucaklaşacağız? Bunda iki şeye dikkat etmeliyiz: Samimiyet ve yığınlara güven. Kişiyi, devrimci olarak rahatsız eden değil, öğrenci olarak rahatsız eden sorunların üzerine gitmek, sorunun en önemli anahtarıdır. Bunları bulmak da zor değil. Fransa'da yaşamıyoruz, Türkiye'de yaşıyoruz. Nasıl ki, halkın, sınıfın sorunlarına sahip çıkmayan partiler, sınıfı kucaklayamazsa, gençliğin sorunlarına sahip çıkmayan gençlik hareketleri de, gençliği kucaklayamaz.

1984-1985'te gençliğin temel sorunlarını yakalayan Yağcılar, o dönem yığınsallaşmaya gittiler. Fakat Türkiye'de yaşamın gerçekleri, onların politikalarını gittikçe sınırdı. Böylece gençliği de kaybettiler.

1987'den sonra öğrenci gençliğin büyük bir bölümüne hakim olan küçük burjuva devrimci anlayışlar, dinamik süreçte, dinamik tavırla puan topladılar. Ancak, oluşan yığın, süreç içinde, özel günlerde (16 Mart, 28 Nisan, 1 Mayıs, vb.) biraraya gelip, eylem yapan mobilize birlikler olmaktan öteye gidemediler. Bu da yaşam içinde onları geniş öğrenci yığınlarından kopardı attı.

Devrimci Gençliğin Sesi olarak yaşam bize, öğrenci yığınlarının sorunlarını tesbit edip, yığınlarla beraber bu sorunların üzerine militanca gitmeyi zorunlu kılıyor.

Sorunlarıyla militanca mücadele eden, mücadelesini sınıfın mücadelesine bağlayan gençlik, gelecektir.

Can Yağız, İstanbul

Küba ile dayanışma eylemi yaptık

Yaşasın Küba halkı

Birimimizde uzun süredir bağımsız bir eylem örgütleyememenin sıkıntısını çekiyorduk. Bu durumu aştık ve bundan sonra daha güzel eylemler örgütleyeceğimize söz veriyoruz.

Dünyadaki gelişmeler karşısında, gençler olarak, birimimizde Küba ile dayanışma için enternasyonalizm temelinde bir eylem gerçekleştirdik. Gerçekleştirdiğimiz bu eylem, birimimizde şimdiye kadar yapılanların en anlamlısıydı. Çünkü proletarya enternasyonalizmi bu eylemde yansıdı.

İyi bir eylem gerçekleştirmek için, önce bir plan hazırladık. Sonra bildirileri hazırlayıp, pankartımızı yazdık. Eylem günü yaklaştıkça heyecanımız artıyordu.

Eylem günü bazı yoldaşların konuştuğumuz saatten geç kalmaları heyecanımızı daha da artırdı. Bu eylemi ne olursa olsun, gerçekleştirmek kararındaydık.

Eylemimize, eleştiri-özeleştiri mekanizmasını sonra işletmek üzere, eylemin niteliğini, anlamını duyuran afişleme ve bildiri dağıtmakla başladık.

Forum meydanına pankartımız asılırken "ya devrim ya ölüm" ve "demokrasi için tek yol devrim" sloganlarını atarak, alkışlarla toplandık. Tüm devrim şehitleri adına bir dakikalık saygı duruşuyla forum başladı. Saygı duruşunun sonunda tekrar "ya devrim ya ölüm" ve "demokrasi için tek yol devrim" sloganlarını attık. Küba'nın durumunu ve onunla dayanışma içinde olmanın önemini anlatan bir konuşma yaptık.

Bildirilerimiz büyük bir merak ve istekle okundu. Çünkü insanlar artık klasik baskı, faşizm, vb. edebiyatından bıkıp, gerçekleri, doğruları istiyorlar, bekliyorlar. Bu da bize gösterdi ki, doğru fikirler meydanlarda insanlara götürüldükçe, bunun propagandası yapıldıkça, benimseniyor.

Eylemi "Enternasyonal" marşını söyleyerek ve sloganlarımızla sona erdirdik.

Bu eylem bize bazı eksikliklerimizi gösterdi. Bundan sonra daha eksiksiz, daha kitlesel eylemler gerçekleştirmek dileğiyle bir kez daha "yaşasın komünizm" diyorum.

Kadir Seyit, İstanbul

Liselerden sesimizi yükseltelim

Toplumun hangi bölümüne bakarsanız, hepsinin belirli sorunları vardır. Benim ele almak istediğim, öğrenci gençliğin büyük bölümünü oluşturan liseli gençlik. Dersler bilimsellikten çıkmış, her bilginin altına dini birşeyler sıkıştırılmıştır. Birşeyler öğretmek değil, sınıf geçme amacı konmuştur. Tabi buna paralel olarak da, anlamak yerine ezberleme yöntemi uygulamaya konmuştur.

Her yerde olduğu gibi, liselerde de "düşünme özgürlüğü"(!) var. Ancak ifade etme özgürlüğü yok. Eğitime karşı en küçük eleştiri dahi olsa, sınıflardaki istihbarat kaynakları durumuna gelen onur kolları harekete geçiyor. Rehberlik servisleri ise, okullardaki savcılıklardır.

Her insanın ana diliyle eğitimi olmadığı gibi, Kürtler üzerindeki baskılar daha da yoğun bir şekildedir.

Endüstri Meslek Liselerindeki döner sermaye ve OSAMOR programları, öğrenci gençliğin tam anlamıyla emeğini sömürmeye yöneliktir.

Üniversite, artık gencin düşündeki sevgili misalidir. Buna yönelik olarak açılan dershaneler, yine tam anlamıyla genci ve ailesini sömürmenin çarklarından biridir.

Eğitim bilimsel, sömürüsüz ve demokratik olmalıdır.

İşçinin Sesi'ni liselerde yükseltelim.

Uğur Çorlu, İzmit

Vietnam Komünist Partisi, 1991 baharında yapılacak kongreye hazırlanıyor

Vietnam z rluklarla b ğuşuyor

Vietnam Komünist Partisi, 1991 baharında yapılacak kongreye hazırlanırken, Sovyetler Birliği'ndeki altüst oluştan ve dünya sosyalist sisteminin çöküşünden kaçınılmaz olarak etkilenen Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti, büyük güçlüklerle boğuşuyor.

İkinci Dünya Savaşı'nın hemen ertesinde başlayan ve otuz yılı aşkın süren kurtuluş savaşı, ardında yıkılmış bir ülke bırakmıştı. Bunun üstüne, devrimin güneyde de zafere ulaşmasıyla birlikte başlayan emperyalist ekonomik ambargo geldi. Öte yandan, Çin'le Vietnam arasındaki, defalarca silahlı çatışmaya, hatta savaşa yol açan sorunlar, uzun yıllar Kamboçya'da ordu birlikleri bulundurmak zorunda kalınması, Vietnam ekonomisini çok olumsuz etkiledi.

Bu koşullarda, Vietnam ekonomisi açısından, Sovyetler Birliği'nin ekonomik yardımı ve sosyalist ülkelerle süren dış ticaret yaşamsal önem taşıdı. Sovyetler Birliği, Vietnam'ın gübre gereksiniminin üçte birini, çelik ve petrol gereksiniminin ise yüzde doksanını karşıladı.

Gorbaçof yönetiminin perestroyka uygulamaları sonucunda, SSCB'nin, 1991 başından itibaren (Vietnam ve Küba dahil) sosyalist ülkelerle olan dış ticaretini dövizle yapmaya başlaması, bu durumu ciddi olarak değiştirecek. Yıkık bir ekonomiyi dört ayağı üstüne oturtma kavgası veren Vietnam, bir yandan uluslararası finans kurumlarının Vietnam'a kredi açmasının ABD'ce engellendiği, bir yandan çok değer taşıyan Sovyet dış yardımının ve katkısının "dövizli dış ticarete" bağlandığı böyle bir ortamda, dış ticaretini düzenli sürdürecek döviz olanaklarından yoksun kalma gibi bir tehlikeyle yüzyüzedir.

Bununla birlikte, bazı başarılar da yok değildir. Örneğin, halkın temel gıda kaynağı olan pirinç üretimi, uzun yıllardır ilk kez 1989'da rekor bir hasatla, savaş öncesi düzeyin üstüne çıktı. Ancak, gübre sıkıntısı, ürün miktarının yükseltilmesini engelleyen önemli bir engel olarak duruyor.

Sorunlar bu kadar değil. Dünya çapında karşı-devrim dönemine girilmesiyle değişen dünya dengelerinde Vietnam'ın bu ekonomik zorlukları, çeşitli ülkelerin taviz koparma girişimlerine zemin hazırlıyor. Geçtiğimiz aylarda Çin Halk Cumhuriyeti, Vietnam'a, Sovyetler Birliği'nin eskiden sağladığı tüm malları vermeyi ve iki yıl önce üstünde kimin söz sahibi olduğu tartışmasının alevlenmesiyle birlikte iki ülke donanmalarının çatışmaya girdikleri Spratlys adalarında Vietnam egemenliğini tanımayı önerdi. Karşılığında ise, iki ülkenin dış politikalarının birbirine "eşgüdümlü" hale getirilmesini istedi.

Vietnam yetkilileri, eskiden gülüp geçecekleri bu önerileri, ekonomik zorlukların dayatmasıyla, ancak uzun bir süre inceleyip tarttıktan sonra yanıtladılar. Yanıtları, hayır oldu.

Bütün bu zorluklar, ülkenin siyasal liderliğini yapan Vietnam Komünist Partisi içinde, izlenecek ideolojik hat ve ekonomide hangi yoldan ilerleneceği konularında, uzunca bir süredir şiddetli çatışmalara yol açıyor. Bunun bir örneği 1986'da yaşanmış, içinde Le Duc Tho'nun da olduğu, Ho Chi Minh'in üç silah arkadaşı, 1986 kongresinde politbürodan çıkarılmıştı. Parti genel sekreterliğine reformcuların adayı Nguyen Van Linh geldi.

Yine de, Le Duc Tho ve partinin kurucu kuşağından kalan diğer önemli liderler olan Pham Van Dong ve general Vo Nguyen Giap'ın parti üzerindeki otoritesi tümüyle ortadan kalkmadı. Örneğin parti genel sekreterinin geçtiğimiz aylar içinde Çin yöneticileri ile yaptığı gizli görüşmelere bu iki lider de katıldı.

Dong ve Giap, ekonomik reformlara karşı çıkmıyorlar ama partinin yönetici rolünden vazgeçilmesine karşı tutum alıyorlar. Kısa bir süre önce ölen Le Duc Tho ise, ekonomik reformların kaçınılmaz olarak siyasal değişiklikler getireceğini belirterek, reform programına karşı çıkıyordu. Hatta, geçen Mart ayında yapılan MK plenumunda, politbüronun önde gelen reformistlerinden Tran Xuan Bach'ın, kamuya açık bir toplantıda ekonomik reformları ve çok partili demokrasiyi savunması nedeniyle partiden çıkarılması kararında Le Duc Tho'nun etkili olduğu söylendi.

Bu arada, 1986 baharında yapılması planlanan kongreye sunulmak üzere hazırlanan sosyalizm kuruculuğu programı taslağı geçtiğimiz günlerde yayınlandı. Hazırlık komisyonunun taslağı on kez değiştirmek zorunda kaldığı yolunda gelen haberler, partideki kavganın derinliğini gösteriyor.

Taslağın son biçimi, sosyalist ülkelerdeki çöküşü de ele alıyor ve sosyalizmin, önündeki tüm zorluklara karşın gücünü koruyacağına ve üstün geleceğine olan inancı vurguluyor. Parti içindeki reformistlerin liderleri ise, yabancı basına dağıttıkları bildirilerde, ulusal uzlaşma hükümeti kurma ve ortodoks Marksist anlayışları terketme gibi önerilerde bulunuyorlar.

Vietnam Komünist Partisi, kongreye işte böyle patlayıcı bir uluslararası ve ulusal ortamda hazırlanıyor. Parti içi kavganın boyutları ve Vietnam'ın hangi yoldan ilerleyeceği, kongrede daha açık biçimde ortaya çıkacaktır.

Le Duc Tho öldü

Vietnam Komünist Partisi'nin, Ho Chi Minh ile birlikte savaşmış liderlerinden biri olan Le Duc Tho, ülkenin gittikçe artan zorlukları ve partinin içinde olduğu bunalım günlerinde öldü.

Le Duc Tho, Demokratik Vietnam ile ABD arasında 1970'te gizli olarak başlayan ve 1973'te Paris anlaşmasıyla sonuçlanan görüşmelerin liderliğini yapmıştı. Görüşmelerin sonunda imzalanan ve ABD birliklerinin çekilmesi, Kuzey Vietnam birliklerinin güneyde kalmasını garanti altına alarak Güneydeki kukla rejimin devrilmesi ve iki yıl içinde Kuzey ve Güneyin birleşmesiyle sonuçlanan ateşkes anlaşmasını da Le Duc Tho imzalamıştı. Nobel Barış Ödülü, bu nedenle, dönemin ABD dışişleri bakanı Kissinger ile birlikte Le Duc Tho'ya verilmiş, ancak o ödülü kabul etmemişti.

İkinci Dünya Savaşı öncesinde komünist çalışmaları nedeniyle hapsedilen, 1940'ların sonunda Kuzey'de kurulan devrimci hükümetin Güney'deki temsilcisi ve 1950'li yıllarda parti okulunun ve yeraltı örgütlerinin kurucusu olan Le Duc Tho, 1975'te savaşın son dönemlerinde yine Güney'de gizlilik koşullarında çalışmıştı. 1978'de Kamboçya'da komünist örgütlerin yeniden kurulmasını da o yönetmişti.

Partinin 1986 Kongresi'nde reformcuların adayı genel sekreterliğe gelirken politbürodan çıkartılan Le Duc Tho, yine de parti içinde etkinliğini koruyan bir lider olarak kaldı.

Reformistlere karşı sosyalizm yanlısı güçlerin direnişi yükseliyor

Arnavutluk'ta da çatışma var

Biriken ekonomik ve toplumsal sorunlara çözüm bulamamanın basıncı altında, Arnavutluk Emek Partisi'nde reformizm gittikçe ağır basıyor. Reform politikası ise tüm Doğu Avrupa ülkelerinde olduğu gibi, Arnavutluk'ta da, yükselen karşı-devrimci eylemlere yolları açıyor. Buna karşın sosyalizm yanlısı güçler de direnişi sürdürüyor. Toplum ölçeğinde çatışma yükseliyor.

Özellikle Romanya'daki karşı-devrimin ardından, Arnavutluk'ta karşı-devrimci etkinlikler, Ramiz Alia'nın kontrol altında reform politikası ile iç içe gelişti. Bahar aylarında İşkodra'da düzenlenen karşı-devrimci gösterilerde Stalin heykeli yıkıldı.

Temmuz ayında bir dizi gösterinin ardından binlerce karşı devrimci yabancı elçiliklere sığındı. Bunlara yurtdışına çıkış izni verildi ve uluslararası basının büyük ilgisi altında feribotlarla Yunanistan'a ve İtalya'ya getirildiler. Göç ise durmadı. Özellikle Yugoslavya sınırında kaçak geçiş, sınır muhafızları ile çatışma sürdü.

Ekim ayında ülkenin önde gelen muhalif yazarlarından İsmail Kadare, Fransa'ya iltica etti ve Alia'yı reformlarında yavaş olmakla suçladı.

Arka planda ise Alia'nın reformları birbiri ardına geliyor. Batı ile yıllardır kopuk olan diplomatik ilişkiler yeniden kurulmaya başlandı. Önce Almanya ile diplomatik ilişki kuruldu. Şu günlerde İngiltere ile ilişkiler kuruluyor. Yakında ABD ve Sovyet elçiliklerinin de açılması bekleniyor.

İlkbaharda anayasada yapılan değişiklikle, yabancı kredi almak vatana ihanet suçu olmaktan çıkarıldı. Ardından Almanya ile kredi görüşmeleri başladı. Bir Alman firmasıyla petrol arama konusunda beşyüz milyon dolarlık anlaşma yapıldı. Başta Amerikalılar olmak üzere yabancı yatırımcı heyetleri Tiran'a akmaya başladı. Otel yapımı ve işletmeciliği konusunda Avusturya şirketleri ile anlaşmalar yapıldı. Alia, Birleşmiş Milletler toplantısı için gittiği Amerika'da, sürgündeki Arnavutlarla görüştü ve onlara kapılarının açık olduğunu belirtti.

MK üyesi bir ekonomistin verdiği bilgilere göre "yeni ekonomik mekanizma" adı altında uygulanan reformlarla serbest pazar ekonomisine geçişin adımları atılmaya başlandı. Devlet herşeyi yapamaz denilerek, devlet sanayi işletmeleri öz-yönetim adı altında yeniden örgütlenmeye başladı.

Bu biçim altında işletmelerin kârlarının yüzde 50'si devlete kalacak, geri kalanını nasıl kullanacağına işletme kendi karar verecek. Merkezi planlamanın sonunu hazırlayan bu yeniden örgütlenmeye göre, işletmelerde rasyonalizasyon planı uygulanacak ve kârsız olanlar kapatılacak. Kapatılacağı kesin görünen işletmelerin başında kömür madenleri ve bazı tarım işletmeleri geliyor.

Yeni mekanizmada, devlet, altyapı ve yeni istihdam yaratacak alanlara yoğunlaşacak. Hizmet sektöründen başlayarak ekonomide özel girişimciler yeni roller üstlenecek. Bu reformlarla binbeşyüzden fazla özel girişimci işyeri kurdu. Yedi binden fazla zanaatkar, manav, kasap ve lokanta özel çalışmaya başladı.

Öte yandan ekonomide verimsizlik ve darlıklar sürüyor. Sovyetler ile ilişkisini 1961'de, Çin ile ilişkisini 1978'de kesen Arnavutluk'un üretim araçları eski ve bakımsız. Tarım ürünlerinde darlık süregenleşirken, elektrik kısıntıları nedeniyle birçok fabrika geçici olarak kapandı ve işçilerini ücretlerinin yüzde sekseni ile zorunlu tatile çıkardı.

Alia'nın reformlarında son adım çok partililiğe geçiş oldu. Aralık ayı başında muhalefet partilerinin kuruluşuna ve şubat ayında yapılacak seçimlere katılmalarına izin verildi. Derhal Demokrat Parti adı altında ilk muhalefet örgütü kuruldu.

Bu partinin kuruluşu ardından Tiran'da düzenlenen mitingde şubat seçimlerinin, muhalefet partisine yeterince örgütlenme süresi verecek kadar ertelenmesi, politik tutukluların serbest bırakılması istemleri ileri sürüldü.

Aynı günlerde başta sanayi merkezi Elbasan olmak üzere, Durres, Saranda ve Kavaja'da anti-komünist gösteriler oldu. Ardından İşkodra'da anti-komünist gösteri ayaklanmaya dönüştü. Emek Partisinin büroları, radyo istasyonu ve hükümet binaları saldırıya uğradı ve yakıldı. Olaylar ordu birlikleri ve tanklar kullanılarak durduruldu.

Olaylar sırasında komünistler ve işçiler de karşı-devrimcilere karşı, güvenlik güçleriyle birlikte çatışmaya girince, hem reformistler, hem de karşı-devrimciler olayları durdurma çabasına girişti. Televizyonda konuşan Alia, "demokrasiye geçiş geri dönülmez bir adımdır, ancak karanlık güçler ülkeyi istikrarsızlık ve anarşiye sürüklemek istiyor" dedi. Onun ardından muhalefet liderleri televizyondan yatıştırıcı konuşmalar yaptı. İlk kez bir papaz Tiran radyosundan konuşturuldu ve "çatışma allahın iradesine karşıdır" dedi.

Tüm bu gelişmeler Arnavutluk Emek Partisi içinde derin bir kavga ile iç içe ilerledi. Temmuz ayındaki göçmenler krizinin ardından politbüroda bir temizlik yapıldı. Çok partililiğe geçiş kararının verildiği toplantıda da beş üye politbürodan çıkartıldı.

Alia ocak ayında bir aktivistler konferansı düzenliyor ve haziran ayında kongre yapmaya hazırlanıyor. Geçen yıllarda sadece iki kez toplanan plenumlar, bu yıl içinde beş kez toplandı.

Enver Hoca'nın eşi Necmiye Hoca'nın adı etrafında toplanmış olan, reformlara karşı olanlar ise bölünmüş durumda. Politbüro'dan son ihraçlarla güçleri daha da azaldı. Kasım ayının sonunda Necmiye Hoca bir konuşmasında demokrasiye geçişte halkın gerçek sesi olması nedeniyle Demokratik Cephe'nin rolünün artığını vurguladı.

Alia, kendisini parti lideri olmaktan çok, Gorbaçof gibi ulusun lideri olarak sunmaya çalışırken, muhalif güçlerin de Demokratik Cephe'nin rolünü vurgulaması, Arnavutluk Emek Partisi'nin etkinliğinin azalmakta olduğunu ve önümüzdeki dönemde Cephe'nin öneminin artacağını gösteriyor. Özellikle kırsal bölgelerde örgütlenmesi güçlü olan Demokratik Cephe'nin seçimlerde çoğunluğu sağlaması bekleniyor.

Orduda, güvenlik aygıtında ve poliste sosyalizm yanlılarının güçlü olduğu, reform yanlılarına ve karşı-devrimci muhalefete güç kullanmaya hazırlandıkları söylentileri, karşı-devrimcilerin reformları cebe atarken bir yandan da Romanya'dakine benzer bir ayaklanmaya hazırlandıklarını gösteriyor.

İki milyon yüz bin nüfuslu Arnavutluk'un kuzeyinde, İşkodra bölgesinde Katolik bir azınlık var. Güneyde de Yunanistan sınırında Ortodoks dininden Yunanlı bir azınlık yaşıyor. Genelliyle ülkede müslümanlık ağır basıyor. Öte yandan Yugoslavya'nın Kosova bölgesinde bir milyon sekizyüz bin Arnavut yaşıyor ve bağımsızlık istemi ile süregiden bir kavga içinde. Tüm bu sorunlar, dış güçlerin ülkedeki duruma müdahale etmesini ve karşı-devrimi körüklemesini kolaylaştırıyor.

Partide ve işçi sınıfı içinde sosyalizmden yana güçler zorlu bir kışa hazırlanıyor.

Sayfayı hazırlayan:
Serdar Çelik

Sosyalizmden yana güçler "karşı-devrimci girişim"in ajanı, dışişleri bakanı Şevardnadze'yi safdışı ettiler

2 Numaralı ajan gitti, sıra 3 numaralıda

Sovyetler Birliği'nde sosyalizm yanlısı güçler "karşı-devrimci girişim"in iki numaralı ajanını safdışı ettiler. Aynı güçler üç numaralı ajanı devirmek için zorluyorlar.

Bunlar, kimin ajanlarıdır? İki numaralı, üç numaralı ajan kimlerdir? Birinci ajan nerede, dört numaralıya ne oldu?

Sınıf savaşımını anlamayanlar bu girişi polisiye bulabilirler. Ancak, sınıf savaşımına bir tarihsel perspektif içinde bakabilenler, ajan olarak suçladıklarımızın yaptıklarını başka türlü değerlendiremezler.

Bu ajanlar emperyalizmin ajanlarıdır. Bunlar, Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin işlemediğini ileri sürerek kapitalizmi yerleştirmeye çalışmaktadırlar. Bu ajanlar, dünya devrimini bir kenara itenler, devrimini yapmış ülkeleri satanlar, kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketlerini satanlardır. Bu ajanların Körfez krizinde aldıkları tutum sosyalizme verdikleri zararı iyice azdırıyor.

Biz en tepedeki dört ajanı sergileyeceğiz ve iki numaralı ajanın istifası üzerinde duracağız.

Kimler bunlar? Alexander Yakovlev (bir numara), *perestroyka, glasnostun* mimarı, teorisyeni. Eduard Şevardnadze (iki numara) dış siyasetin mimarı. Mikhail Gorbaçof (üç numara), yürütmenin sorumlusu. Vadim Bakatin (dört numara), liberal tutumu ile anti-Sovyet güçlerin güçlenmesine olanak sağladı.

Geçtiğimiz yıl içinde Gorbaçof çizgisinin Doğu Avrupa'da sosyalist ülkelerdeki karşı-devrimleri bizzat örgütlemesi *perestroyka ve glasnost*'un karşı-devrimci amaçlarını iyice açığa çıkardı.

Ülke içinde sosyalizmden yana güçler, her geçen gün Sovyetler Birliği'nin giderek parçalanmakta oluşu karşısında toparlandılar ve insiyatifi ele aldılar. Bu hareketlenme karşısında reformcular ve liberal güçler dağılmaya başladılar.

Sürekli televizyona çıkan Yakovlev temmuz ayından bu yana halka yönelik hiç konuşma yapmadı, geri plana çekildi. Aralık ayının başında Bakatin içişleri bakanlığından alındı. Şevardnadze 4. Halk Temsilcileri Kongresi'nde istifaya zorlandı. Gorbaçof ise reformlarını durdurmak zorunda kaldı.

Görüldüğü gibi en tepe dört ajanın üçü geri çekildi. Yarın tekrar ortalığa çıkarlar mı çıkmazlar mı bilinmez. Ancak, üç numaralı ajan Gorbaçof solun bazı istemlerini yerine getirmek zorunda kalmıştır.

Şunu da belirtmeden geçmemek gerekir, bu en tepe ajanlar geri plana çekilmişlerdir ama hepsi de Gorbaçof'un başkanlık konseyinde duruyorlar. Bunları dağıtmanın yolu 3 numaralı ajan Gorbaçof'u alaşağı etmekten geçiyor.

Durum böyle olunca 2 numaralı ajan Şevardnadze'nin neden istifa ettiğine yakından bakmak gerekir.

Şevardnadze'nin sicili

Şevardnadze ve Gorbaçof daha Gorbaçof SBKP genel sekreteri olmadan, *perestroyka ve glastnost*'un ilkelerinde anlaşmışlardı. Dış ilişkilerde tecrübesi olmayan Şevardnadze'nin Dışişleri Bakanlığına getirilmesi, bu ilişkiyi bilmeyen birçok insanı şaşırtmıştı.

Bu bilinçli işbölümü sonucunda, Şevardnadze dış ilişkilerde sınıf savaşımı temelindeki siyaseti reddetti. "Barış" adına emperyalizmin tüm isteklerini yerine getirdi.

Şevardnadze silahsızlanma adına neredeyse tek taraflı silah indirimi yaptı. Nikaragua, Angola, Afganistan gibi devrimini yapmış ülkelerdeki yönetimleri, iktidarı burjuvazi ile paylaşmaya, hatta teslim etmeye zorladı. Devrimci mücadelenin yüksek olduğu Güney Afrika gibi ülkelerde devrimci güçlere silahlı mücadelenin yollarını kapattı. Doğu Avrupa'da karşı-devrimler saray darbeleri ve başka yollarla tezgahlandı ya da desteklendi. Varşova paktını dağıttı. İki Almanya'nın birleşmesine destek olarak Demokratik Almanya'yı 7 milyar dolar kredi karşılığı sattı. Suudi Arabistan'dan gelen kredi karşılığı Körfez krizinde ABD politikasını destekledi.

Kısacası Şevardnadze, sosyalist ülkeleri, dünya işçi sınıfını, komünist partilerini tek tek sattı.

Bütün bunlardan sonra Sovyetler Birliği'nin dünya ekonomisinde tuttuğu yer daraldı. Siyasi ağırlığı eridi. Sovyet ekonomisi krize girdi, siyasal kaos ülkeyi sardı.

Tabii ki, Şevardnadze bu işlere tek başına karar vermedi ama en etkili biçimde hayata geçirilmesini sağladı.

Şevardnadze geçtiğimiz temmuz ayında yapılan SBKP 28. Kongresi'nde Doğu Avrupa'daki gelişmelerin neden önceden görülmediğine ilişkin gelen soruya karşı, bu soruyu daha önce hiç cevaplamadığını ama o anda cevaplayacağını söyledi. Cevabı da şöyle oldu: "Evet, biz herşeyi önceden gördük, biz herşeyi hissettik. Eğer ciddi değişiklikler yapılmazsa, arkasından trajik olaylar geleceğini düşündük." (*Independent,* 21 Aralık 1990)

Doğu Avrupa'da karşı-devrimlerin üzerinden yedi ay kadar geçmişken, bu ülkeler hızla kapitalizme ilerlerken, SBKP'nin karşı-devrimlere verdiği desteğin "trajik olayları" önlemiş olduğunu ancak anti-komünist bir karşı-devrimci söyleyebilir.

Körfez konusundaki tutumundan sonra Sovyetler Birliği'nde, Şevardnadze'ye, "Washington'un Kremlin'deki adamı" olarak bakılıyor. Emperyalizmin temsilcileri de Şevardnadze için "en iyi dostumuz" diyorlar. Şunu da hatırlayalım, Şevardnadze'nin Baker'la yaptığı bazı görüşmelerde resmi tutanakçı bile almadığı olmuştur.

İşler bu raddeye varmasına rağmen Şevardnadze görevden alınmadı. Gorbaçof yıpranmakta olan Şevardnadze'yi başkan yardımcısı görevine getirmeyi düşünüyordu. Ancak geç kaldı. Şevardnadze sosyalizmden yana güçler tarafından istifaya zorlandı.

Nasıl bir istifa?

Şevardnadze Halk Temsilcileri Kongresi'nde yaptığı istifa konuşmasında adını vermeden Soyuz gurubunun liderlerinden Viktor Alksnis ve Nikolai Petruşenko'nun, özellikle Körfez konusundaki eleştirilerine cevap vermeye çalıştı. Protestosunun Gorbaçof'a karşı değil, diktatörlüğe karşı olduğunu, ama diktatörlüğün de nasıl geleceğini ve ne biçim alacağını kimsenin bilmediğini söyledi. Bunları anlattıktan sonra reformcuları ve liberalleri gelmekte olan diktatörlüğe karşı uyardı.

Gerçekten, Soyuz gurubu son aylarda Gorbaçof'a karşı ciddi bir muhalefet yürüttü. Silahlı kuvvetler ve KGB, Soyuz gurubunun görüşlerinin arkasında durdu. Şevardnadze'nin istifasından bir gün önce, altında genelkurmay başkanı, kara ve deniz kuvvetleri komutanları, kültür bakanı ve Leningrad parti sekreterinin de imzası olan bir açık mektup Halk Temsilcileri Kongresi'nde dağıtıldı. Açık mektupta, sorunlu bölgelerde olağanüstü durum ilan edilmesi ve bu bölgelerde yönetimin başkanlık makamına devredilmesi isteniyordu.

Bir ilginç durum da, Şevardnadze istifa etti ama yerine yeni dışişleri bakanı atanana kadar görevde kalmayı kabul etti. Ayrıca istifasının Yüce Sovyet tarafından onaylanması gerekiyor. Yüce Sovyet de 29 Aralık'ta toplanacaktır. Teknik olarak Şevardnadze Yüce Sovyet'in tatile gireceği 20 Şubat'a kadar kalabilir. Böylece Sevardnadze 11-13 Şubat arasında planlanmış olan Gorbaçof-Bush zirvesine de katılabilecek.

Şevardnadze'nin istifasından dört saat sonra kürsüye çıkan Gorbaçof, istifanın kendisini "yaraladığını" ve de istifayı kınadığını söyledi. Gorbaçof kendisinin diktatörlük değil güçlü bir yönetimden bahsettiğini ve eğer toplumdan gelen sinyalleri dikkate almazsak toplumun kendisinin bir çıkış noktası arayacağını söyledi.

Tabii Şevardnadze'nin istifası, yapılan bazı yorumlar gibi oyun da olabilir. Gorbaçof, yetkilerini artırıp, konumunu güçlendirdikten sonra Şevardnadze'ye vermeyi düşündüğü başkan yardımcılığını verebilir. Bir numaralı ajan Yakovlev'in, Gorbaçof'un sola kaymadığını ve bunların hepsinin taktik olduğunu açıklaması bu olasılığı bir kenara itmemek gerektiğini anlatmaktadır. Ancak, taktik bile olsa, yine de sol bu adamları buna zorlamıştır.

Sıra Gorbaçof'ta

Sovyetler Birliği'nde durum ekonomik ve siyasal olarak bıçak sırtındadır.

Gorbaçof çizgisi'nin *perestroykası, glasnost*'u sosyalizmin ekonomik yapısını dağıttı, yerine kendi alternatifini koyamadı. Ülke bir ekonomik kaosa ve krize girdi, zengin hasat yapıldı ama yiyecek ihtiyacın olduğu yerlere ulaşmadı ya da ulaştırılmadı. Yüzlerce işyeri, hammadde, yedek parça yokluğundan dolayı kapanmayla yüzyüzedir. Cumhuriyetlerde ulusal sorun iyice alevlendi.

Gorbaçof'un çıkmazı vardır. Bugünkü krizi yaratan kendi çizgisidir. Gorbaçof ne kadar geri adım atarsa atsın, halkın güvenini yitirmiştir. Gorbaçof çizgisi yenilmeden Sovyetler Birliği'nde ileri adım atılamaz, sosyalizmin onuru kurtarılamaz. Sovyet iç siyasetini anlamak zordur ama Sovyet halkının sosyalizm için verdiği onurlu mücadelenin geçmişi ve sosyalizmden yana güçlerin müdahalesi sıranın Gorbaçof'a geldiğinin habercisidir.

SOYUZ (BİRLİK) GURUBU

Soyuz gurubu geçtiğimiz şubat ayında bazı Halk Temsilcileri Kongresi üyeleri tarafından oluşturuldu. Gurubun içinde değişik eğilimlerden ve örgütlerden temsilciler bulunmaktadır.

Gurubun iki ana amacı vardır. Birincisi güçlü merkezden yönetilen Sovyetler Birliği federasyonu. İkincisi birliği korumak için silahlı kuvvetlerin, halk milislerinin, KGB'nin güçlendirilmesi ve federal sınır denetiminin iyi yapılmasıdır.

Gurup önce Estonya, Letonya ve Litvanya, daha sonra da Gürcistan'ın bağımsızlıklarını ilan etmelerine karşın birliği savunma hedefi etrafında birleşti. Birliğin bozulmasını hazırlayan Gorbaçof siyasetini de yoğun eleştirmeye başladı.

Soyuz gurubu aralık ayı başında yaptığı kurucu kongre ile dernekleşerek ülke çapında örgütlenme kararı aldı.

Soyuz gurubu içinde birliğin dağılmasını istemeyen Gorbaçofçu-reformcu temsilcilerden, Moskova Birleşik İşçi Cephesi'nin (MBİC) savunduğu komünist görüşlere kadar değişik görüşler vardır. MBİC'in gurupta önemli bir desteğe sahip olduğu kurucu kongrede ortaya çıktı. Soyuz gurubunun görüşlerini yalnızca birliği savunmayla sınırlandırarak gurubun çizgisini yumuşatmaya çalışanların konuşmaları yuhalanırken, MBİC temsilcisinin konuşması zamanı dolmasına rağmen salonun isteği üzerine kesilmedi. MBİC temsilcisi perestroykanın planlanmış karşı-devrimci darbe olduğunu ve Gobaçof'un tüm görevlerinden alınmasını istedi. Burjuvaziye karşı sert tedbirlerin alınmasını ve ülke çapında komünist direnişin örgütlenmesini istedi.

Koordinasyon Konseyi üyelerinden Alksins, önce Bakatin'in sonra da Şevardnadze'nin görevden alınmalarını istedi. Ayrıca Gorbaçof'a 4. Halk Temsilcileri Kongresi'nden önce krizi önleyici tedbirler almazsa devlet başkanlığının gündeme getirileceğini açıklamıştı.

Gorbaçof Bakatin'i görevinden aldı. Şevardnadze de Halk Temsilcileri Kongresi'nde istifasını açıkladı.

Halk Temsilcileri Kongresi'nin ilk günü, Saji Umulatova Soyuz gurubu adına yaptığı konuşmada Gorbaçof'u şiddetle eleştirdi. Konuşmasının bir yerinde de Gorbaçof'un emperyalist ülkelere çağrıda bulunarak yiyecek yardımı istemesinin Sovyet halkı için utanç verici olduğunu, ülkeyi bu konuma getiren, halkı aldatan Gorbaçof'a karşı güven oylaması istedi. Verilen güvensizlik önergesini temsilcilerin yüzde otuzu onayladı.

Soyuz gurubunun verdiği güvensizlik önergesini gücünü göstermek için bir taktik olarak görmek lazım.

Öyle görünüyor ki Gorbaçof'un çizgisine en ciddi alternatifi Soyuz gurubu oluşturmakta, onun içinde de en tutarlı çizgi MBİC çizgisidir.

AFGANİSTAN:

Necibullah gizli görüşmeleri açıkladı

Afganistan devlet başkanı Necibullah bir basın toplantısında, süren savaşı bitirmek için, Cenevre'de yapılan gizli görüşmelerde karşı-devrimci liderlere sunduğu önerileri açıkladı.

Necibullah'ın planına göre, yapılacak anlaşma ile, Necibullah ve diğer Afgan hükümet üyeleri istifa edecek. Karşı- devrimci gerilla liderlerinin de katılacağı bir geçici konsey kurulacak. Bu konsey tüm Afganistan'da ateşkesi denetleyecek. Afgan ordu birlikleri ile gerillalara komuta ederek ateşkesin uygulanmasını sağlayacak. Bu geçici konsey, Birleşmiş Milletler Örgütü'nün denetimin-de demokratik seçimlerin ya-pılmasını sağlayacak. Ülkenin geleceği ABD, Sovyetler Birliği, İran ve Pakistan tarafından garanti altına alınacak.

Hangi karşı-devrimci liderlerle görüşüldüğü resmen açıklanmadı, ancak Hizbi İslami lideri Gülbuddin Hikmetyar'ın da içinde bulunduğu iki liderin öneriyi kabul etmediği, diğer beş liderin anlaşma yanlısı olduğu söyleniyor. Aynı planın bir parçası olarak eski kral Zahir Şah ile de görüşmeler yapıldığı söylentiler arasında. Geçici konseyin başına eski kral Zahir Şah'ın getirilmesi planlanıyor.

Ayda 130 milyon dolar tutan Sovyet silah, yakıt ve gıda yardımının yakında kesilmesi olası. Boris Yeltsin, Afganistan'da Necibullah'ı kapsamayan bir çözüm aranması gereğini ileri sürdü ve Kabul'a gıda yardımının durdurulması çağrısında bulundu. Sovyet askerlerinin çekilmesinden sonra, Afganistan'ın ayağının altından son destekler de çekilerek, ülke karşı-devrime teslim edilmeye hazırlanıyor.

Sayfayı hazırlayan:
Ahmet Fırat

Bir sempatizan yoldaşımız, gitmiş, görmüş ve içinden gelenleri kağıda dökmüş:

Zonguldak'taki yangını Türkiye'ye yayalım

Ülkemin emekçi halkı Zonguldak gibi bir mücadeleyi, ama ülkenin her yanında sürdürürse, bu bozuk düzen alaşağı olur ve proleter diktatörlük işte o zaman kurulur. Bunun olabileceğini Zonguldak'ta gördüm.

Zonguldak – Türkiye emekçisinin can damarı bir aydır burada atıyor.

Zonguldak – işçinin hakkını istediği ve bunun mücadelesini militanca verdiği maden şehri.

İşçilerinin, yerin binlerce metre derinliklerinde, sabahın erken saatlerinden, akşamın geç saatlerine kadar bıkıp usanmadan kömür çıkardığı şehir...

Bunu yaparken, bu insanlar büyük emek ve güç harcıyorlardı. İş hastalıkları, iş kazaları da cabasıydı. Karşılığında bekledikleri tek şey ise geçimlerini sağlamak, insanca yaşamaktı.

Ama insanları sömürmek üzerine kurulmuş bu sistem, işçinin hakkını vermedi. Hangi zor şartlar altında çalıştığını düşünmeden, işçiye komik bir ücret verdi. İşçi, yeraltında, tozlu ve pis havada, her an ölüm tehlikesi karşısında 400-500 bin arasında bir ücretle çalışıyordu. Bu sistem için maden çökmüş, işçi kaza geçirmiş, ölmüş, o kadar önemli değildi. Ölen işçinin açıkta kalan ailesi de onun için pek dert değildi. Ailenin ağzına bir parmak bal çalıp, susturabilirdi.

İşçi bu zorlukları yaşarken, sanmayın ki, karısı, çoluğu, çocuğu rahattı. Her sabah kadınlar kocalarını uğurlarken, geri dönecek mi korkusunu yaşıyorlardı. Çocukları babalarının boynuna bir daha sarılabilecek miydi? Kocalarının aldığı para bari iyi olsaydı. Evde hergün tencere kaynayabilse, çocuklarının okul masrafları karşılanabilse, ev kirası zamanında yatırılabilse, işçi eşi bu kadar çok kızmayacaktı madene. Kocasını sabahleyin yutan, midesinde suyunu sıkıp, akşamları posasını atan bu karanlık canavara kızmayacak, hatta belki onu sevecekti bile.

İşte artık Zonguldak'ta, işçisi, kadını, çoluğu, çocuğu bütün bunlara hayır dedi.

Zonguldak'a gittim, gördüm. Oradaki insanların haykırışlarına kulak verdim. O zaman düşündüm "sayın" cumhurbaşkanı, "sayın" eşi ve papatyaları, "sayın" başbakan, ne yapmaya çalışıyorlar. Sözde kendi insanına hizmet etmek için o mevkiye gelmiş insanlar, ne gibi bir hizmette bulunuyorlar? Düşündükçe şunu da anladım ki, onlar zaten mevkileri hakettikleri için elde etmemişlerdi, onlar işçiye, emekçiye hizmet edemezlerdi. Bunu çoğu insandan daha iyi anlayan birileri daha vardı: Zonguldak maden işçileri. Zonguldak sokaklarına yayılmış, kadını, çocuğu, genci, yaşlısı, hepsi birden bağırıyorlardı: "İşçilerin düşmanı, Çankaya'nın şişmanı", "bal arısı değil, eşek arısı", "en büyük eşek, Cemil Çiçek". Ve soruyorlardı: "Papatyalar kemer sıkıyor mu?"

"Özal'a bir türlü alışamadık" sloganı ile yollarına devam eden Zonguldak halkı, artık bilinçli bir kitle olmuştu. Bu devletin, hükümetin hiçbir şey yapamayacak kadar aciz olduğunu, "Çankaya istifa", "hükümet istifa" sloganları ile, "ya hakkımızı verirler, ya da biz Ankara'ya gider, alırız" bağırışlarıyla anlatıyorlardı. Sabahları 3-4 kol halinde (Asma, Kozlu, Karabük vb.) toplanan işçiler ve aileleri, Zonguldak emekçi halkının, "şen ola madenci, şen ola" bağırışları arasında çeşitli sloganlar atarak, madenci anıtına çelenk koyup, Zonguldak'ı turluyorlar. Daha sonra sendikanın önünde toplanıyorlar. Sendika yöneticilerinin ve özellikle Şemsi Denizer'in konuşmalarını dinlerken, Ankara'ya ne zaman yürüyeceğiz diye soruyorlar. "Onlar bize hakkımızı vermezse, biz gider alırız" diyorlar ve şöyle bağırıyorlar: "Gemileri yaktık, geri dönüş yok", "ölmek var, dönmek yok".

Zonguldak'ın, davalarına inançları çok güçlü olan bilinçli işçileri, "işçiyiz, haklıyız, kazanacağız" diyor ve diğer işçi kardeşlerini de mücadeleye çağırıyorlar. Bu arada demokrasiye, özgürlüğe ve birleşik eyleme olan açlıklarını da dile getiriyorlar: "Yaşasın demokratik mücadelemiz", "demokrasi mücadelesinde omuz omuza", "işçiler elele, genel greve".

Zonguldak işçisi, attığı sloganlarla ne istediğini o kadar güzel dile getiriyor ki, bu bağırışları duyup da onları anlamamak nasıl oluyor? Üstelik bu kokuşmuş düzenin, kokuşmuş liderleri akıllarınca bir de tehdit ediyorlar. Zaten zarar ediyormuş, kapatırlarmış! Buna karşı işçi de, "madenler bizimdir, kapatılamaz" diyor.

Ülkemin emekçi halkı Zonguldak gibi bir mücadeleyi, ama ülkenin her yanında sürdürürse, bu bozuk düzen alaşağı olur ve proleter diktatörlük işte o zaman kurulur. Bunun olabileceğini Zonguldak'ta gördüm. Gelecek, İzmir'de, İstanbul'da, Adana'da ve daha birçok yerde de bize gösterecek. Buna inanıyorum. Çünkü işçi artık başkadır. Zonguldak'ta yakılan meşale, bilinçlenen işçinin yolunu aydınlattı. Artık işçinin bu yolu takip edip, amaca ulaşmaktan başka yapacağı birşey kalmadı. Bu yolda önüne mutlaka engel çıkacaktır. İşçi sınıfı çıkacak bu engelleri yıkabilecek güçtedir. Devrim mücadelesinin başarılı olacağına inanıyorum.

Zonguldaklı madencinin haklılığı kesin, bunu elde etmek için izlenen yol doğru.

Özgürlük, iş, ekmek sizin hakkınız. Verdiğiniz mücadelede sizi canı gönülden destekliyoruz.

İşçinin gür sesi yükselecektir.

Zonguldak'taki yangını Türkiye'ye yayalım.

Gamze Aydın, İzmir

Savulun sermaye, madencil r g liyor

Böyle diyerek giriyorlardı şehrin merkezine proleteryanın yiğit neferleri. Maden ocaklarından fışkıran nehirler oluk oluk akıyor, okyanus oluşturuyordu. Halkın diğer kesimlerini de peşlerine takmışlardı.

Şehirde fiili bir işgal yaşanıyor, sabahtan akşama dek izinsiz gösteriler ve yürüyüşler sürüyordu. Burjuvazinin yasaları bir kez daha yaşamın dışına itiliyordu. Polislerin de yapacak pek birşeyi yoktu. Günlerdir biriken öfkeyi tırmandırırlarsa sonuçların hangi noktaya geleceğini bildiklerinden, hareketsiz kalmayı yeğliyorlardı.

Yiğit maden işçilerinin öfkesi de, morali de, coşkusu da gün geçtikçe artıyordu. "Gemileri yaktık, geri dönüş yok", "ölmek var dönmek yok". Tüm değerlerin yaratıcılarının kendileri olduğunu çok iyi biliyorlardı. Sanki ilerinin işçi demokrasisini hissedercesine haykırıyorlardı: "Madenler bizimdir, kapattırmayız", "işçiler birleşin, iktidara yerleşin".

Yaktıkları meşalenin ateşini diğer yerlere sıçratmak için can atıyorlardı. Metal, tekstil, gıda, belediye işçilerine, memur işçilere de eylem çağrısı yapıyor, sokaklara dökülmek ve genel greve yönelmek için "işçiler elele, genel greve" diye haykırıyorlardı.

İktidarın, parlamentonun, muhalefetin, basının, TRT'nin ne mal olduklarını biliyor, çıkarlarının bunlarca dikkate bile alınmadığını görüyorlardı. "Meclis istifa", "satılmış TRT".

Sınıfın çıkarının, emperyalist savaşa karşı olduğunu her defasında söylüyorlardı: "Savaşa hayır". Enternasyonal ilişkilere önem veriyor, diğer ülkelerin proletaryalarından destek istiyorlardı.

Kısacası, Zonguldak maden işçileri bir destan yazmaya kararlılar!

İzmit'teki mitinge de geldiler. Disiplinleriyle İzmit sokaklarını da Zonguldak'a çevirdiler.

Peki herşey günlük gülistanlık mı? Hayır! Onların havasını koklamış komünistlere ihtiyaç var. Bu mücadeleyi devrim ve sosyalizm yoluna akıtacak öncü müfrezeye ihtiyaç var.

İsmihan Gür

Zonguldak dünyaya da odak oluyor

Zonguldak maden işçilerinin yiğit mücadelesi yalnızca Türkiye işçi ve emekçilerinden değil, dünya işçilerinden de destek görüyor. Birçok ülkeden madencilere dayanışma mesajları geliyor. Ama mesajın da ötesinde aktif dayanışma gelişiyor.

Avrupa ve Afrika'daki sendikal kuruluşlar, Türkiye'ye ihraç edilen kömürün yüklenmesini ve ulaşımını durdurdular. Avustralya'daki Birleşik Maden İşçileri Federasyonu, Denizciler Sendikası, Federe Makinistler ve Ateşçiler Birliği de bu karara katıldı. Böylece, grev nedeniyle Türkiye'ye bir tür kömür ambargosu başlatıldı. Bundan 90 yıl önce Lenin şöyle diyordu:

"Tüm ülkelerin işçilerinin birliği, işçilerin üzerinde egemenlik süren kapitalist sınıfın, egemenliğini tek ülkeye sınırlamasından doğan bir zorunluluktur. Değişik ülkeler arasındaki ticari bağlar, giderek daha yakınlaşıyor ve yaygınlaşıyor. Sermaye sürekli olarak bir ülkeden ötekine geçiyor. Bankalar, sermayeyi birleştiren ve kapitalistlere kredi olarak dağıtan bu büyük emanetçiler, ulusal kurumlar olarak başlıyor, sonra uluslararası oluyor, tüm ülkelerden sermaye topluyor, Avrupa ve Amerika'nın kapitalistleri arasında dağıtıyor. Şimdi, yalnızca tek bir ülkede değil, aynı zamanda birkaç ülkede birden kapitalist işletmeler kurmak üzere dev anonim şirketler örgütleniyor. Kapitalistlerin uluslararası kuruluşları ortaya çıkıyor. Kapitalist ezgi uluslararasıdır. İşte bu nedenle, bu ülkelerde işçilerin kurtuluşu için savaşım, uluslararası sermayeye karşı işçiler ancak birlikte kavga verirlerse başarılı olur."(Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c.2, s. 109)

Lenin bunları, daha emperyalizm değerlendirmesi yapmadan söylemiş. Burada sözü geçen uluslararasılaşma bugün çok çok daha derin ve yaygındır. Günümüzde uluslararası tekeller dünya ölçeğinde örgütlenip, üretim ve dağıtım planlaması yapıyorlar. Bütün dünya yüzeyi, sanki tek bir üretim ve alışveriş merkezi gibi. İşçilerin dünya çapında birliği daha da gerekli.

Hatırlanacak olursa, 1982-1983'te Guatemala'da Coca Cola işçileri greve çıkmışlardı. Bu durum, dev dünya tekellerinden olan Coca Cola'yı önce pek etkilemedi. Olay ICFTU, ETUC gibi sendikalarda gündeme geldi ve Guatemala'daki grevci işçilerin başarısı için her ülkede Coca Cola'ya karşı savaşım belli ölçüde yükseltildi. Dünya işçilerinin böyle bir tepki göstermeleri, Coca Cola'nın etkilenmesini getirdi.

Başka örnekler de verilebilir. Yaşam açık seçik gösteriyor ki, dünya işçi sınıfının savaşımı, dünya ölçeğinde devrimci ve militan bir uluslararası dayanışmayı dayatıyor.

Zonguldak madencileri, mücadelede öyle bir kararlılık gösterdiler ki, yalnızca ülkede öncü olmakla, tüm emekçilerin desteğini almakla kalmadılar, dünya işçileri için de bir odak oluşturdular. Olayların gelişimi sırasında burjuvazi uluslararası kapitalist yandaşlarından medet ummaya çalıştı. Ama burjuvazi işçi sınıfının uluslararası dayanışması olduğunu hesaba katmadı. Dünya işçilerinin gösterdiği dayanışma, proletarya enternasyonalizminin somut örneğini oluşturdu ve burjuvaziye de bir güzel tokat attı.

Yaşasın işçi sınıfı!

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

Yaşasın komünizm!

Cahit Konuşkan